

แนวทางการป้องกันการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมที่แฝงมากับ การเรียไธทางโซเชียลมีเดียในพื้นที่จังหวัดชลบุรี

Preventive Guidelines on Victimization of Crime Disguising Within Donation on social media in Chonburi Province

กิตติภพ ทองนัย¹, โสรัตน์ กลับลีลา² และ เสกสรรค์ เครือคำ³

วันรับ: 13 มิถุนายน 2566 วันแก้ไข: 20 กรกฎาคม 2566 ยอมรับ: 24 สิงหาคม 2566

บทคัดย่อ

การเรียไธทางโซเชียลมีเดียได้รับความนิยมอย่างมากเนื่องจากคนไทยนิยมการทำบุญช่วยเหลือสังคม ประกอบกับการทำธุรกรรมทางการเงินผ่านอินเทอร์เน็ต (E-Banking) และมือถือ (Mobile Banking) ทำให้การเรียไธรับบริจาคเงินผ่านทางโซเชียลมีเดียทำได้ในทันที โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดชลบุรีที่มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่สูงและมีกิจกรรมการเรียไธจำนวนมาก การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการเรียไธและอาชญากรรมที่แฝงมากับการเรียไธทางโซเชียลมีเดีย เพื่อหาแนวทางการป้องกันการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมที่แฝงมากับการเรียไธทางโซเชียลมีเดีย ใช้การสัมภาษณ์แบบเชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลจำนวน 20 คน จากเจ้าหน้าที่ของรัฐ องค์กรการกุศล และประชาชน ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการเรียไธทางโซเชียลมีเดียที่สำคัญประกอบด้วยการขอรับเงินหรือทรัพย์สินโดยตรง การระดมทุน 2) รูปแบบอาชญากรรมแฝงมากับการเรียไธทางโซเชียลมีเดียที่สำคัญประกอบด้วยการฉ้อโกง การปลอมแปลงแก้ไขข้อมูล อาชญากรรมคอปขาว 3) แนวทางการป้องกันการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมที่แฝงมากับการเรียไธทางโซเชียลมีเดีย แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ 1. ระดับนโยบาย อาทิ การแก้ไขกฎหมายควบคุมการเรียไธให้ครอบคลุมการเรียไธทางโซเชียลมีเดียหรือทางออนไลน์ 2. ระดับหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ อาทิ การให้ความสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพการรับแจ้งเหตุ การประสานข้อมูลระหว่างหน่วยงานรัฐ เช่น การจัดทำระบบ Big data 3. ระดับบุคคล อาทิ การตรวจสอบข้อมูลทุกครั้ง การลดระยะเวลาการติดตามข่าวสาร การตรวจสอบข้อมูลก่อนแชร์ โดยมีข้อเสนอแนะที่สำคัญ คือ การแก้ไขกฎหมาย การอบรมเจ้าหน้าที่ และแนวทางการป้องกันตนเองของประชาชน

คำสำคัญ: การเรียไธทางโซเชียลมีเดีย, การโกงเงินบริจาค, อาชญากรรมทางออนไลน์

¹ นักศึกษาปริญญาโท, หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาอาชญาวิทยาและการบังคับใช้กฎหมาย, คณะสังคมศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ (ผู้ประพันธ์บทความ)

² พ.ต.อ.ดร., อาจารย์ประจำ, คณะสังคมศาสตร์, โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

³ พ.ต.ท.ดร., อาจารย์ประจำ, คณะสังคมศาสตร์, โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

Abstract

Social media crowdfunding has significantly increased in popularity because of Thai people's inclination towards performing charitable acts to support society. In addition, it is convenient to conduct financial transactions through Internet-based banking (E-Banking) and mobile banking. Hence, the ability to make instant donations has gained significant prominence, especially in Chonburi province, which exhibits high economic growth and extensive crowdfunding activities. This research aimed to 1) investigate the patterns of social media crowdfunding, 2) explore the accompanying crimes that emerged within this context, and 3) propose guidelines for preventing crime victimization in social media crowdfunding. In-depth interviews were conducted with 20 key informants, including government officials, representatives of charitable organizations, and members of the public. The results indicated that 1) significant patterns of social media crowdfunding involved direct fund or asset solicitation and fundraising, 2) major associated crimes in social media crowdfunding included fraud, data manipulation and forgery, and white-collar crimes, and 3) guidelines for preventing crime victimization in social media crowdfunding were categorized into three levels: (1) Policy level, which included amending the existing laws to regulate social media crowdfunding activities; (2) Organizational and personnel level, which included enhancing incident reporting efficiency and facilitating information sharing among government agencies, such as a Big Data system; and (3) Individual level, which included regularly verifying data accuracy, limiting news and information exposure time, and checking information accuracy before sharing. Key recommendations included legal amendments, personnel training, and public awareness campaigns to enhance self-protection measures.

Keywords: Social Media Crowdfunding, Donation Scam, Cybercrime

1. บทนำ

ปัจจุบันการเรียไ้เปิดรับบริจาคทางสื่อโซเชียลมีเดียมีให้พบเห็นบ่อยครั้งทั้งการเรียไ้รับบริจาคเพื่อการศึกษาการเรียไ้รับบริจาคเพื่อช่วยเหลือสัตว์เลี้ยงที่ถูกทอดทิ้ง การเรียไ้รับบริจาคช่วยเหลือข้าราชการพยาบาล รวมไปถึงการเรียไ้เพื่อช่วยเหลือภัยพิบัติสาธารณะ หากจะกล่าวถึงการบริจาคของคนไทยนั้น ซึ่งเป็นนิสัยที่โดดเด่นของคนไทย เนื่องจากคนไทยนิยมการทำบุญการบริจาค รวมไปถึงการช่วยเหลือสาธารณะประโยชน์เพื่อช่วยสังคมค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อครัวเรือน (Average Monthly Expenditure Per Household) จากข้อมูลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมครัวเรือนไทยในปี 2564 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมซึ่งเก็บรวบรวม ทุกเดือน (มกราคม - ธันวาคม) จากครัวเรือนตัวอย่างในทุกจังหวัดทั่วประเทศจำนวนประมาณ 55,986 ครัวเรือน พบว่าร้อยละ 96 ของครัวเรือนไทยทั้งหมดมีรายจ่ายเพื่อการกุศล คือมีสมาชิกในครัวเรือนอย่างน้อย 1 คนที่มีรายจ่ายเพื่อการกุศลตั้งแต่ 1 บาทขึ้นไปภายในระยะเวลา 1 ปี โดยรายจ่ายในส่วนนี้ประกอบไปด้วยค่าอาหาร ของถวายพระ ให้เจ้าเงินทำบุญ และการซื้อของให้แก่องค์กรต่าง ๆ แบ่งเป็น 1) การส่งเงินสิ่งของให้บุคคลนอกครัวเรือนเป็นจำนวน 949 บาท ต่อเดือน/ครัวเรือน 2) บริจาคเงิน/สิ่งของให้องค์กรต่าง ๆ เป็นจำนวน 19 บาท ต่อเดือน/ครัวเรือน และ 3) เงินทำบุญ/เงินช่วยเหลืออื่น ๆ เป็นจำนวน 210 บาท ต่อเดือน/ครัวเรือน จะเห็นได้จากข้อมูลรายจ่ายภาคครัวเรือนไทยในปี 2564 จำแนกเป็นรายภาค

ตารางที่ 1 ข้อมูลค่าใช้จ่ายด้านการบริจาคและการทำบุญ เฉลี่ยต่อเดือน รายภาค พ.ศ. 2564

ประเภท	ทั่วประเทศ	กทม. และ ปริมณฑล	ภาคกลาง	ภาคเหนือ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคใต้
1. การส่งเงิน สิ่งของให้ บุคคลนอก ครัวเรือน	949 บาท	1,754 บาท	1,065 บาท	590 บาท	408 บาท	976 บาท
2. บริจาค เงิน/สิ่งของ ที่ส่งให้ บุคคลนอก ครัวเรือน	19 บาท	23 บาท	23 บาท	16 บาท	8 บาท	32 บาท
3. เงิน ทำบุญ/เงิน ช่วยเหลือ อื่นๆ	210 บาท	151 บาท	198 บาท	177 บาท	229 บาท	337 บาท

ที่มา : ข้อมูลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมครัวเรือนไทยในปี 2564 สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (2564)

จากหลายเหตุการณ์แสดงให้เห็นว่าคนไทยพร้อมช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก อาทิ การเปิดรับบริจาคช่วยเหลือน้ำท่วมของดารา นักแสดง อาทิ คุณปิณฑิ์ บันลือฤทธิ์ เปิดเรียไรับเงินช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วมใน 6 จังหวัดภาคอีสาน เมื่อปี 2562 (จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดยโสธร จังหวัดอำนาจเจริญ จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดมหาสารคาม และจังหวัดขอนแก่น) เพียงไม่กี่วันที่เปิดรับบริจาคคนไทยทั่วไปไปประเทศได้ร่วมกันบริจาคมากถึง 422 ล้านบาท (สำนักข่าวไทยพีบีเอส, 2562)

จังหวัดชลบุรีเป็นจังหวัดที่มีระบบเศรษฐกิจที่มีศักยภาพสูงระดับประเทศ โดยมีมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP per capita) ในปี 2564 อยู่ที่ 524,002 บาทต่อปี เป็นจังหวัดลำดับที่ 3 ของประเทศ รองจากจังหวัดระยอง และกรุงเทพมหานคร ประกอบกับจังหวัดชลบุรีเป็นหนึ่งในกลุ่มจังหวัดในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ประกอบด้วยจังหวัดระยอง จังหวัดชลบุรี และจังหวัดฉะเชิงเทรา ทั้งสามจังหวัดอยู่ใน 10 ลำดับจังหวัดที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์ต่อหัวสูงสุดของประเทศ (1. จังหวัดระยองลำดับที่ 1 มูลค่าต่อหัว 904,857 บาท 2. จังหวัดชลบุรีลำดับที่ 3 มูลค่าต่อหัว 524,002 บาท และ 3. จังหวัดฉะเชิงเทราลำดับที่ 6 มูลค่าต่อหัว 457,736) (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2564) ในปี 2564 ครัวเรือนในจังหวัดชลบุรีมีค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภค ประกอบด้วย การส่งเงินหรือสิ่งของให้บุคคลนอกครัวเรือน บริจาคเงินสิ่งของให้แก่องค์กรต่าง ๆ และเงินทำบุญเงินช่วยเหลือ รวม 1,958 บาท ต่อเดือน/ครัวเรือน (สำนักงานสถิติจังหวัดชลบุรี, 2564)

การเรียไรับบริจาคในอดีตจะเป็นการเดินถือกล่องรับบริจาคตามถนนหลวง การแสดงดนตรีข้างถนนของนักเรียนนักศึกษาเพื่อขอรับทุนการศึกษา การตั้งกล่องรับบริจาคเพื่อรับเงินบริจาคช่วยเหลือสาธารณะประโยชน์ เป็นต้น ด้วยความทันสมัยของเทคโนโลยีการสื่อสาร “โซเชียลมีเดีย Social Media” โดยเฉพาะ “เฟสบุ๊ก Facebook” ที่ได้รับความนิยมในสังคมไทย การโพสต์และแชร์ข้อความ “ดราม่า” เรียกคะแนนสงสารเพื่อเปิดรับบริจาคเงินสำหรับช่วยเหลือหรือสนับสนุนกิจกรรมการกุศลทั้งส่วนตัวและส่วนรวม แต่ในปัจจุบันการเรียไรับผ่านโซเชียลมีเดียเป็นการหลายข้อจำกัดที่มีแต่เดิมของการเรียไรับคือการเรียไรับแบบเดิมจะเป็นลักษณะเฉพาะจุดเฉพาะที่ (Zoning) ทำให้สามารถจำกัดวงของการเรียไรับได้และสะดวกต่อการควบคุมและกำกับดูแลของเจ้าหน้าที่ ในทางกลับกันโซเชียลมีเดียทำให้การเรียไรับสามารถกระทำที่ใดก็ได้ ประกอบกับการทำธุรกรรมทางการเงินผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (E-Banking) หรือการทำธุรกรรมทางการเงิน

ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยมือถือ (Mobile Banking) ได้ทันทีไม่ต้องเดินเรียไรตามถนนหลวง ทำให้ยากต่อการตรวจสอบของพนักงานเจ้าหน้าที่ และมูลค่าความเสียหายทางการเงินก็มีมากกว่ารูปแบบการเรียไรในอดีต

โซเชียลมีเดีย (Social Media) นั้นเข้ามามีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของประชาชนและเป็นสื่อกลางกระจายข้อมูลข่าวสารอย่างกว้างขวางและรวดเร็ว การเรียไรผ่านโซเชียลมีเดีย (Social Media) ในหลายครั้งประชาชนขาดการตรวจสอบข้อมูล เช่น เฟซบุ๊ก แฟนเพจ (Facebook Fanpage) ที่มีผู้ติดตามเป็นจำนวนมากได้นำเสนอการขอรับเงินบริจาคเพื่อช่วยเหลือผู้ยากไร้หรือผู้ที่เดือดร้อนโดยใช้ประโยชน์เรียกความสงสารจากผู้อ่าน เช่น ขอคนละ 1 แคร่สงสารน้องคนไทย ไม่ทิ้งกันช่วยเหลือคนพิการ เด็กเรียนดีสอบติดแพทย์แต่ขาดทุนทรัพย์ หรือการบริจาคเงินเพื่อช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาสหาก พร้อมระบุบัญชีธนาคารเพื่อรับเงินบริจาค ซึ่งมีประชาชนจำนวนมากไม่น้อยที่สนใจและบริจาคเงินช่วยเหลือและไม่ได้ตั้งคำถามหรือคิดว่าเงินที่บริจาคไปนั้นถูกนำไปช่วยเหลือผู้ที่เดือดร้อนจริงหรือไม่เพราะกระบวนการตรวจสอบนั้นทำได้ยาก ประกอบกับจำนวนเงินของแต่ละบุคคลที่บริจาคอาจมีปริมาณไม่มากซึ่งทำให้ประชาชนรู้สึกว่าได้เป็นผู้เสียหายสิ่งที่จุดประเด็นให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาวิจัย แนวทางป้องกันการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมที่แฝงมากับการเรียไรทางโซเชียลมีเดีย คือ เหตุการณ์การเรียไรเงินของเพจเฟซบุ๊กช่วยเหลือสุนัขซึ่งมีที่ตั้งสถานรับเลี้ยงสุนัขในอำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี มีผู้ติดตามเพจเกือบ 5 แสนคนโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือสัตว์ป่วยอนาถาทั้งสุนัขแมวจรจัดและมีการโพสต์ตัดพ้อในลักษณะแสดงความสิ้นหวัง หือใจ เนื่องจากไม่ค่อยมีผู้บริจาคเงินช่วยเหลือสัตว์ จนถึงขั้นว่าจะต้องปิดสถานที่รับเลี้ยง ต่อมาประชาชนผู้เคยบริจาคตั้งคำถามว่าทางเพจมีผู้บริจาคเงินให้จำนวนมากแต่ไม่เคยเปิดเผยยอดเงินบริจาคเลยและยังมีผู้ให้ข้อมูลว่าเจ้าของเพจรายรายจากเงินบริจาค (สำนักงานข่าวสดออนไลน์, 2565) และอีก 1 เหตุการณ์ คือคดี “แม่ปึก” ที่เป็นข่าวดังช่วงปี พ.ศ. 2560 โดยผู้กระทำความผิดได้การเรียไรขายสินค้าและรับเงินบริจาคจากผู้ใจบุญผ่านโซเชียลมีเดีย (Social Media) อย่างเฟซบุ๊ก (Facebook) โดยโพสทวีติไอบุตรของตนที่มีอาการป่วยหนักเพื่อให้ประชาชนที่ติดตามเกิดความสงสารและบริจาคเงินช่วยเหลือจำนวนมากแต่สุดท้ายพบว่า “แม่ปึก” เป็นผู้วางยาลูกของตนเพื่อนำอาการป่วยนั้นมาแสวงหาผลประโยชน์จากการเรียไร (สำนักข่าวไทยพีบีเอส, 2565)

การศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียไรผ่านสื่อโซเชียลมีเดียในประเทศไทยเป็นการศึกษาแรงจูงใจทัศนคติ พฤติกรรม ในการบริจาคเพื่อที่ต้องการหาคำตอบว่าการเรียไรผ่านสื่อโซเชียลมีเดียอย่างไรจึงจะได้รับความสนใจจากผู้บริจาคมมากขึ้น รวมไปถึงการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเครือข่ายและทุนทางสังคมในการตัดสินใจในบริจาค ซึ่งในงานวิจัยต่างๆ อาจยังไม่ครอบคลุมหรือเฉพาะเจาะจงไปถึงอาชญากรรมที่แฝงมากับการเรียไรผ่านสื่อโซเชียลมีเดีย ทั้งนี้งานวิจัยด้านกฎหมายของสุวิมล กลิ่นแจ่ม (2559) ที่ศึกษาพระราชบัญญัติ ควบคุมการเรียไร พ.ศ. 2487 ผลการศึกษาก็พบว่า คำนิยาม ตลอดจน วัตถุประสงค์ของการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติดังกล่าว ไม่ครอบคลุมการเรียไรผ่านสื่อโซเชียลมีเดีย เนื่องจากวัตถุประสงค์ของกฎหมายดังกล่าวต้องการที่จะป้องกันความเดือดร้อนรำคาญที่จะเกิดขึ้นจากการเรียไรในสถานที่สาธารณะและการเรียไรที่อ้างว่าเพื่อประโยชน์สาธารณะ สำหรับงานวิจัยในต่างประเทศนั้น Rajeev K. Goel (2020) ได้ศึกษาภาพรวมของอิทธิพลของเศรษฐกิจและสังคมที่ส่งผลต่ออาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับการกุศล ซึ่งพบว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจ เช่น ตัวเลขการว่างงานของรัฐที่มีการว่างงานที่เพิ่มสูงขึ้นมีผลในเชิงบวกกับอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับการกุศล และยังศึกษาปัจจัยทางสังคม เช่น การขยายตัวของเมือง การเคลื่อนย้ายแรงงาน การรู้หนังสือ และอิทธิพลของอินเทอร์เน็ตที่สามารถส่งผลให้อาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับการกุศล มีการขยายวงกว้างมากขึ้น จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาอาชญากรรมที่แฝงมากับการเรียไรทางโซเชียลมีเดีย มีผลกระทบต่อประชาชน ทั้งประชาชนที่บริจาคเงินในการเรียไร ประชาชนที่ทำการเรียไรอย่างสุจริต รวมถึงประชาชนที่ตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมดังกล่าว ผู้วิจัยจึงต้องการที่จะศึกษารูปแบบการเรียไรทางโซเชียลมีเดีย และรูปแบบอาชญากรรมที่แฝงมากับการเรียไรที่เกิดขึ้นในโซเชียลมีเดีย ซึ่งจะเพิ่มเติมองค์ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับการเรียไรทางโซเชียลมีเดียในสังคมไทย และเนื่องจากผู้วิจัยรับราชการอยู่ที่จังหวัดชลบุรีจึงมุ่งเน้นศึกษาจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็น

เจ้าหน้าที่ของรัฐเกี่ยวข้องกับการป้องกัน การปราบปราม การกำกับดูแล การออกใบอนุญาตให้มีการเรียไร รวมถึงประชาชนที่เคยตกเป็นเหยื่อการกระทำความผิดในพื้นที่จังหวัดชลบุรี เพื่อหาแนวทางการป้องกันการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมที่แฝงมากับการเรียไรทางโซเซียลมีเดีย

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการเรียไรทางโซเซียลมีเดีย
2. เพื่อศึกษารูปแบบของอาชญากรรมที่แฝงมากับการเรียไรทางโซเซียลมีเดีย
3. เพื่อศึกษาแนวทางการป้องกันการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมที่แฝงมากับการเรียไรทางโซเซียลมีเดีย

3. ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางการป้องกันการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมที่แฝงมากับการเรียไรทางโซเซียลมีเดีย เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากข่าว/เหตุการณ์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม และข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ปฏิบัติงานมีหน้าที่เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไปที่เคยบริจาคผ่านการค้าเรียไรทางโซเซียลมีเดีย โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินการวิจัยดังนี้

3.1 รูปแบบการวิจัย การวิจัยนี้ผู้ศึกษาใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In – depth Interview) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพโดยมีแนวคำถามให้กับผู้รับการสัมภาษณ์ที่เจาะลึกลงไปรายละเอียดของประเด็นที่ต้องการศึกษาอย่างลึกซึ้ง มุ่งหวังให้ผู้รับการสัมภาษณ์แสดงความคิดเห็น ให้คำอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับความสำคัญและสถานการณ์ ตลอดจนความเชื่อ ความหมายต่างๆ อย่างลึกซึ้งในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

3.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จากการสุ่มตัวอย่างแบบลูกโซ่ (Snowball Sampling) ประกอบด้วย

3.2.1 เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการอนุญาต กำกับดูแล ควบคุมปราบปราม ที่เกี่ยวข้องกับการเรียไร จำนวน 10 คน ซึ่งมีประสบการณ์การทำงานมาที่เกี่ยวข้องมาแล้วอย่างน้อย 5 ปี ในพื้นที่จังหวัดชลบุรี แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มได้แก่

1. ข้าราชการฝ่ายปกครอง ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการรับคำขอ การพิจารณาคำขอ การอนุญาต และการบังคับใช้กฎหมาย ตามพระราชบัญญัติควบคุมการค้าเรียไร พ.ศ. 2487 จำนวน 5 คน

2. ข้าราชการตำรวจ ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการสืบสวน สอบสวน และจับกุมกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี จำนวน 5 คน

3.2.2 เจ้าหน้าที่ขององค์กรการกุศล มูลนิธิ สมาคม ที่จดทะเบียนตามกฎหมายไทย ซึ่งมีประสบการณ์การทำงานมาแล้วอย่างน้อย 5 ปี จำนวน 5 คน ในพื้นที่จังหวัดชลบุรี

3.2.3 ประชาชนทั่วไปที่เคยตกเป็นเหยื่อเสียหาย จากการเรียไรทางโซเซียลมีเดียจำนวน 5 คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา และการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

3.3.1 เนื่องจากเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ดังนั้นเครื่องมือหลักที่ผู้วิจัยเลือกใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi - Structured Interview) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) โดยสัมภาษณ์ถึงรูปแบบการเรียไรทางโซเซียลมีเดีย รูปแบบอาชญากรรมที่แฝงมากับการเรียไรทางโซเซียลมีเดีย และแนวทางการป้องกันการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมที่แฝงมากับการเรียไรทางโซเซียลมีเดีย โดยแบบสัมภาษณ์จะแบ่งออกเป็น ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูล
2. รูปแบบการเรียไรทางโซเซียลมีเดีย
3. รูปแบบอาชญากรรมที่แฝงมากับการเรียไรทางโซเซียลมีเดีย

4. แนวทางการป้องกันการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมที่แฝงมากับการเรียไธทางโซเซียลมีเดีย

3.3.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย และเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการเรียไธทางโซเซียลมีเดีย และรูปแบบอาชญากรรมที่แฝงมากับการเรียไธทางโซเซียลมีเดีย

2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในข้อ 1) มาเป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการป้องกันการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมที่แฝงมากับการเรียไธทางโซเซียลมีเดีย

3. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาและคำนิยามศัพท์

3.3.3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของแบบสอบถาม

2. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Item Objective Congruence) ระหว่างเนื้อหา กับแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษา

4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

3.3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่างผ่านการสัมภาษณ์ทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ การสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ การสัมภาษณ์กันตัวต่อตัวกับผู้ให้สัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยจะดำเนินการสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ของการทำวิจัย ตลอดจนลักษณะของแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างทราบ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน แล้วจึงทำการพูดคุยและสัมภาษณ์ พร้อมตรวจสอบความครบถ้วนของการตอบแบบสัมภาษณ์

3.3.5 เมื่อได้ข้อมูลครบถ้วนแล้วจะมีการเตรียมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ โดยผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้มาทำการประมวลผล โดยการใช้กรอบตามทฤษฎีต่างๆที่ได้บทวนเพื่อมาพิจารณาและวิเคราะห์หารูปแบบ และแนวทางในการป้องกัน ตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

3.3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การสัมภาษณ์เชิงลึก โดยใช้การตรวจสอบความถูกต้องโดยวิธีการตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) โดยตรวจสอบแหล่งที่มาของข้อมูลที่แตกต่างกัน ประกอบไปด้วยข้อมูลจากการสัมภาษณ์ 1. เจ้าหน้าที่ของรัฐ คือ ข้าราชการตำรวจ และข้าราชการฝ่ายปกครอง 2. เจ้าหน้าที่ขององค์กรการกุศล มูลนิธิ สมาคม และ 3. ประชาชนทั่วไปที่เคยตกเป็นเหยื่อหาย จากการเรียไธทางโซเซียลมีเดีย ซึ่งการเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่ต่างกัน จะช่วยตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลก่อนนำไปวิเคราะห์

4. ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า การเรียไธทางโซเซียลมีเดียเป็นช่องทางการรับบริจาคเงินหรือสิ่งของ ที่ได้รับความนิยมในปัจจุบัน เนื่องจากไม่มีข้อจำกัดทางด้านเวลา สถานที่ หรือแม้แต่ว่าไม่มีข้อจำกัดของผู้กระทำการเรียไธ ประกอบกับความสะดวกในการทำธุรกรรมทางการเงินผ่านมือถือ (Mobile Banking) ทำให้การเรียไธรับบริจาคเงินผ่านทางโซเซียลมีเดียทำได้ในทันที รวมทั้งการขนส่งที่รวดเร็วในปัจจุบันและมีค่าใช้จ่ายที่ถูกก็ทำให้กิจกรรมแลกเปลี่ยนสิ่งของบริจาคสามารถกระทำได้อย่างง่าย สำหรับผู้บริจาคเองเมื่อเกิดความสะดวกสบายในการบริจาคก็ส่งผลให้การตัดสินใจบริจาคเงินหรือสิ่งของง่ายขึ้น อีกทั้งการบริจาคเงินหรือสิ่งของทางโซเซียลมีเดียนั้นก็เหมือนจะทำให้ผู้ใจบุญได้รับบุญในทันทีจากการชื่นชมของสมาชิกในโซเซียลเมื่อทำการโพสต์เรื่องราวที่ได้ทำบุญของตน

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Dean Karlan, Piyush Tantia & Sarah Welch (2019) ในเรื่องการการบริจาคแบบทุนหันพลันแล่นซึ่งเกิดจากแรงกระตุ้นทางอารมณ์ ซึ่งผู้บริจาคจะถูกกระตุ้นทางอารมณ์ซึ่งหากต้องการกระตุ้นการบริจาคแบบดังกล่าว ก็ต้องหลายสารพัดความไม่สะดวกสบาย พร้อมทั้งสร้างสารพัดเทคนิคที่ทำให้ผู้บริจาครู้สึกดีทันที

วัตถุประสงค์ของการเรียไรขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้กระทำการเรียไรจากการวิจัยพบว่าวัตถุประสงค์การเรียไรที่พบบัดังนี้ 1. เพื่อช่วยเหลือในเหตุการณ์ภัยพิบัติหรือเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ 2. เพื่อเป็นทุนการศึกษา 3. เพื่อการกุศล การทำบุญ การบำรุงศาสนา 4. เพื่อประโยชน์ทางการเมืองหรือในกระบวนการยุติธรรม เช่น การนำเงินไปประกันตัวของนักต่อสู้ทางการเมือง 5. เพื่อนำไปใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน 6. เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายทางการแพทย์ 7. เพื่อขอรับเงินหรือทรัพย์สินสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการมูลนิธิ สมาคม และองค์กรการกุศลต่าง ๆ 8. เพื่อประโยชน์สาธารณะและราชการ และ 9. เพื่อช่วยเหลือสัตว์จรจัดหรือเจ็บป่วย

4.1 รูปแบบการเรียไรทางโซเชียลมีเดียในปัจจุบัน สามารถแบ่งได้ดังนี้

4.1.1 การเรียไรโดยวิธีการขายสินค้าผ่านทางโซเชียลมีเดีย ทั้งวิธีการโพสตรูปสินค้าการถ่ายทอดสดขายสินค้า (Live) พร้อมทั้งโพสตัวเลขบัญชีธนาคารแสดงให้เห็นเด่นชัดแต่ข้อเท็จจริงคือเป็นขอรับบริจาคเงินจากผู้ที่มาซื้อสินค้า เช่น นักเรียนขายภาพวาดเพื่อเป็นทุนการศึกษา การขายเสื้อผ้าเพื่อนำกำไรทำการกุศล เป็นต้น

4.1.2 การเรียไรโดยวิธีการระดมทุน เช่น การประมูลรูปภาพโดยเจ้าของภาพจะนำรายได้ทั้งหมด หรือบางส่วนไปใช้ในการกุศล พร้อมทั้งมีการประกาศผลการประมูลผู้ชนะในโซเชียลมีเดีย การประมูลเช่นนี้อาจทำให้ผู้เข้าร่วมประมูลมีความรู้สึกว่าได้มีส่วนร่วมในการบริจาค รวมถึงการระดมทุนในลักษณะคราวด์ฟันดิง (Crowdfunding) คือ การระดมทุนจากคนจำนวนมากเพื่อโครงการ การกุศล หรือธุรกิจใดธุรกิจหนึ่ง

4.1.3 การเรียไรโดยวิธีการแชร์ข้อมูลแบบลูกโซ่เพื่อให้ผู้บริจาคมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การทำชาเลนจ์เพื่อการกุศลในโครงการการใช้ถังน้ำแข็งราดตัวเพื่อช่วยเหลือผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้ออ่อนแรง หรือ เอแอลเอส ไอซ์ บัคเก็ต ชาเลนจ์ (ALS Ice Bucket Challenge) วิธีการนี้บางครั้งจะไม่ใช้การขอรับเงินหรือทรัพย์สินโดยตรง แต่จะเป็นผลประโยชน์ทางอ้อม อาทิ ค่าโฆษณา เป็นต้น และการได้แชร์เนื้อหาการรับบริจาค หรือการมีส่วนร่วมในกิจกรรมลักษณะนี้จะทำให้ผู้บริจาครู้สึกดีทันทีที่ได้กระทำ

4.1.4 การเรียไรโดยการขอรับเงินหรือทรัพย์สินโดยตรงจากผู้โซเชียลมีเดีย หรือโดยวิธีการส่งข้อความส่วนตัวไปยังผู้ใช้โซเชียลมีเดียเพื่อขอรับเงินหรือทรัพย์สิน ในหลายครั้งเมื่อผู้บริจาคได้บริจาคเงินแล้ว จะนำภาพการบริจาคมาโพสในโซเชียลมีเดียของตน

4.1.5 การเรียไรโดยวิธีการจัดงานการกุศล และนำมาเรียไรมาขอรับการเรียไรผ่านโซเชียลมีเดีย เช่น การวิ่งเพื่อระดมทุนซื้ออุปกรณ์ทางการแพทย์ให้แก่โรงพยาบาลที่ขาดแคลน

4.1.6 การเรียไรโดยวิธีการแลกเปลี่ยนสิ่งของ เช่น ขอรับบริจาคหนังสือ แลกเปลี่ยนกับคุปองซื้อสินค้าและส่วนลดในการซื้อสินค้าออนไลน์ ซึ่งเป็นการสร้างแรงจูงใจในการบริจาค

4.1.7 การเรียไรโดยวิธีการถ่ายทอดสด (Live) การแสดง การเต้น ร้องเพลง ฯลฯ โดยแลกกับการบริจาคเงินในรูปแบบต่างๆ อาทิ เงินสด เงินดิจิทัล ตัวแลกเงินออนไลน์ สติกเกอร์ แสตมป์เพื่อนำไปแลกเป็นเงิน ตัวอย่างเช่น แอปพลิเคชันติ๊กต็อก (TikTok) ที่ให้ผู้ใช้สามารถถ่ายทอดสดวิดีโอของตนเอง ซึ่งในระหว่างไลฟ์สด ผู้ชมสามารถส่ง "ของขวัญดิจิทัล" ให้กับผู้แสดง โดยของขวัญดิจิทัลจะมีราคาตั้งแต่ 2 บาท จนถึง 1,900 บาท ซึ่งจะสามารถนำของขวัญไปแลกกลับเป็นเงิน

4.1.8 การเรียไรโดยใช้แรงจูงใจทางภาษีให้แก่ผู้บริจาค เช่น การออกใบอนุโมทนาบัตรให้แก่ผู้ทำการบริจาค ปัจจุบันการบริจาคลักษณะนี้ (กรมสรรพากร, 2565) ระบบบริจาคอิเล็กทรอนิกส์ (e-Donation) เป็นระบบที่กรมสรรพากรพัฒนาขึ้นเพื่อใช้ในการรองรับข้อมูลการรับบริจาคของสถานศึกษา ศาสนสถาน โรงพยาบาล และองค์กรสาธารณกุศลอื่นๆ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้บริจาคสามารถใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีโดยไม่ต้องเก็บหลักฐานการ

บริจาคมาแสดงต่อเจ้าหน้าที่ ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริจาคได้รับเงินคืนภาษีได้รวดเร็วขึ้น การบริจาคผ่านธนาคารจะต้องทำผ่านวิธีโอนเงินด้วยระบบ QR Code ผ่านแอป Mobile Banking ของธนาคารนั้นๆ โดยแอปจะแสดงข้อความให้เลือกแจ้งความประสงค์ส่งข้อมูลเข้าระบบ e-Donation เพื่อใช้สิทธิลดหย่อนภาษี และการบริจาคเงินผ่าน QR Code ในโครงการ e-Donation ไม่มีค่าธรรมเนียม และธนาคารจะส่งเงินบริจาคให้หน่วยงานที่รับบริจาค และส่งข้อมูลการบริจาคของผู้เสียภาษีเข้าระบบ e-Donation โดยที่หน่วยงานที่รับบริจาคไม่ต้องบันทึกข้อมูลระบบ e-Donation สำหรับป้าย QR Code ที่อยู่ในระบบ e-Donation จะมีข้อความแสดงข้อบัญญัติเงินฝากจะเป็นชื่อหน่วยงานผู้รับบริจาค และข้อความว่า “e-Donation”

4.1.9 การเรียไรโดยใช้วิธีการโอนเงินหรือตัดบัญชีอัตโนมัติ เช่น การบริจาคให้องค์การยูนิเซฟ (UNICEF) เพื่อช่วยเหลือผู้พลพ รูปแบบการเรียไรเช่นนี้เป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้บริจาคเงิน ส่วนใหญ่การโอนเงินหรือตัดบัญชีอัตโนมัตินี้ผู้บริจาคเงินมักจะให้ความสนใจกับการบริจาคเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

ซึ่งรูปแบบการเรียไรสามารถนำมาอธิบายได้ตามแนวคิดแนวคิดแรงจูงใจที่ทำให้บุคคลบริจาคเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นของ Dean Karlan, Piyush Tandia & Sarah Welch (2019) โดยรูปแบบการเรียไรตามข้อ 1. ถึงข้อ 7 จะเป็นการบริจาคแบบทุนหันพลันแล่นซึ่งเกิดจากแรงกระตุ้นทางอารมณ์ซึ่งผู้บริจาคจะถูกกระตุ้นทางอารมณ์ซึ่งหากต้องการกระตุ้นการบริจาคแบบดังกล่าว ก็ต้องหลายสารพัดความไม่สะดวกสบาย พร้อมทั้งสร้างสารพัดเทคนิคที่ทำให้ผู้บริจาครู้สึกดีทันที เช่น การโพสต์เรื่องราวน่าสงสารเพื่อกระตุ้นอารมณ์ผู้บริจาค การได้โพสต์สลิปการโอนเงินในข้อความที่รับบริจาค การกล่าวขอบคุณผู้บริจาคในโพสต์ เป็นต้น และรูปแบบการเรียไรตามข้อ 8. และ ข้อ 9. จะเป็นการบริจาคแบบรอบคอบซึ่งผู้บริจาคจะมีความรอบคอบในการบริจาค หมายถึงการพิจารณาทางเลือกในการบริจาคเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อมสูงสุด ซึ่งคล้ายกับการกระทำที่ต้องวางแผนล่วงหน้า เช่น ไปออกกำลังกาย การกินอาหารเพื่อสุขภาพ หรือเตรียมตัวเพื่อการเกษียณ

4.2 รูปแบบของอาชญากรรมที่แฝงมากับการเรียไรทางโซเชียลมีเดีย

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบอาชญากรรมที่แฝงมากับการเรียไรทางโซเชียลมีเดียมีหลายรูปแบบไม่ว่าจะเป็นการฉ้อโกง การกระทำความผิดในรูปแบบอาชญากรรมองค์กร การกระทำความผิดในลักษณะการปลอมแปลงข้อมูลการรับบริจาค การกระทำความผิดแบบลูกโซ่ การรับบริจาคเกินความจำเป็น การกระทำความผิดต่อกลุ่มเปาะบางในการหาเหตุผลมาประกอบการเรียไรและเพื่อกระตุ้นความรู้สึกของผู้บริจาค ซึ่งยิ่งเหตุผลในการเรียไรมีมากเท่าใดก็ยิ่งทำให้เงินหรือสิ่งของที่ได้รับมากไปด้วย ตลอดจนผลกระทบจากการกระทำความผิดมีทั้งทางตรง เช่น การสูญเสียเงินบริจาค การค้ามนุษย์ การทุจริตคอร์รัปชัน การฟอกเงิน และผลกระทบทางอ้อม เช่น พฤติกรรมลอกเลียนแบบ การลดความน่าเชื่อถือความไว้วางใจต่อองค์กรการกุศล การขโมยข้อมูลส่วนบุคคลโดยสรุปได้ดังนี้

4.2.1 การฉ้อโกงเงินบริจาค

ผลการวิจัยพบว่า การฉ้อโกงเงินบริจาคเป็นรูปแบบการกระทำความผิดที่พบเจอบ่อยที่สุด เป็นการแสดงข้อความอันเป็นเท็จ หรือการปกปิดของความจริง เพื่อให้ผู้อื่นหลงเชื่อและเพื่อให้ได้รับเงินบริจาคหรือสิ่งของ กล่าวคือผู้กระทำความผิดมีเจตนาในการหลอกลวงผู้อื่นโดยอาศัยการเรียไรเงินซึ่งปกปิดวัตถุประสงค์ที่แท้จริงเพื่อให้ได้เงินหรือสิ่งของจากผู้บริจาค เช่น การเรียไรเงินในช่วงการเกิดภัยพิบัติ การเรียไรเงินช่วยเหลือสุนัขจรจัด การเรียไรเงินเพื่อใช้เป็นทุนการศึกษา แต่เมื่อได้เงินมาแล้วกลับนำเงินไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัวหรือพวกพ้อง รวมถึงการหลอกลวงขายสินค้าซึ่งวัตถุประสงค์การขายสินค้านั้นเป็นการเรียไรเงิน ซึ่งการเรียไรทางโซเชียลมีเดียในปัจจุบันเป็นที่นิยมมากเนื่องจากไม่มีข้อจำกัดทางด้านเวลา สถานที่ อุปกรณ์ และไม่มีข้อจำกัดด้านผู้กระทำการเรียไรก็เป็นช่องว่างให้มีฉาชีพมาอาศัยความมีน้ำใจของคนไทย แต่การเรียไรนั้นไม่ได้มาใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์แห่งการเรียไรหรือเรียกว่าการฉ้อโกงเงิน นอกจากนี้ยังเป็นความผิดฐานฉ้อโกงประชาชนตามประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งผลการศึกษาที่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Rajeev K. Goel (2020) ได้ศึกษาการกระทำผิดในการกุศล : การขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจ

และสังคมที่เกี่ยวข้องกับการฉ้อโกงการกุศล พบว่า อาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับการกุศลมีมากขึ้นในหลายปีที่ผ่านมา เนื่องจากปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทางด้านสังคม และปัจจัยด้านอินเทอร์เน็ต และสอดคล้องกับบทความในเว็บไซต์ www.fbi.gov ของประเทศสหรัฐอเมริกา กล่าวว่าอาชญากรรมประเภทนี้เป็นการหลอกลวงผ่านการกุศล (Charity Scams) โดยอธิบายว่ามีฉลามสามารถหลอกลวงให้ผู้บริจาคเชื่อว่ากำลังบริจาคเงินให้กับการกุศล แต่ในความเป็นจริงแล้วมีฉลามเหล่านั้นกำลังขโมยเงินและข้อมูลส่วนตัว ซึ่งการหลอกลวงเพื่อการกุศลนั้นมักเกิดขึ้นหลังจากเกิดภัยพิบัติหรือโศกนาฏกรรม

4.2.2 การปลอมแปลงแก้ไขข้อมูล และการนำเข้าข้อมูลอันเป็นเท็จ

ผลการวิจัยพบว่าการกระทำความผิดโดยการปลอมแปลงแก้ไขข้อมูล และการนำเข้าข้อมูลอันเป็นเท็จมีลักษณะเป็นข้อมูลที่มีการแก้ไขข้อมูลบางส่วน เพื่อให้ข้อมูลนั้นผิดไปจากต้นฉบับ เช่น การที่ผู้กระทำความผิด ดัดแปลงข้อความบางส่วนของมูลนิธิที่เปิดรับบริจาคเงินในเหตุการณ์ต่าง ๆ อาทิ การแก้ไขดัดแปลงเลขบัญชีธนาคารเดิมและนำมาโพสต์รับบริจาค ซึ่งทำให้ผู้อื่นเข้าใจผิดว่าผู้กระทำความผิดเป็นมูลนิธิอื่น ๆ หรือ กรณีการที่ผู้กระทำความผิดเปิดบัญชีโซเชียลมีเดียโดยแอบอ้างเป็นดารารหรือนักแสดง และทำการเปิดรับบริจาคการกระทำความผิดในลักษณะนี้ผู้กระทำผิดจะมีเจตนาในการให้เกิดความเสียหายต่อผู้อื่นหรือประชาชน ซึ่งผลการศึกษาที่สอดคล้องกับงานวิจัยของเสาวภาคย์ รัตนพงศ์ (2563) ได้ศึกษาลักษณะของข่าวปลอมที่เผยแพร่ผ่านสื่อออนไลน์ในประเทศไทย และแนวทางการรับมือ ซึ่งพบว่าแหล่งที่มาจากข่าวปลอมส่วนหนึ่งเกิดจากแฟนเพจเฟซบุ๊กและจากไลน์ โดยข้อความ บทความ ข่าว รูปภาพ คลิปวิดีโอและลิงค์มีลักษณะเนื้อหาเป็นข่าวปลอม และสอดคล้องกับบทวิเคราะห์ของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ (2559) ในบทความเรื่อง “ข่าวปลอม” มหันตภัยร้ายจาก Social Network ที่กล่าวว่าสาเหตุของข่าวปลอมส่วนหนึ่งมาจากแรงจูงใจทางเศรษฐกิจ และสอดคล้องกับผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตปี พ.ศ. 2564 ของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (สพธอ. ETDA) พบว่าผู้ตอบแบบสำรวจฯ ร้อยละ 50.2 ของข้อมูลข่าวสารที่พบเห็นในโลกอินเทอร์เน็ตเป็นข้อมูลจริงสามารถเชื่อถือได้ โดยไม่จำเป็นต้องตรวจสอบ ทั้งนี้การปลอมแปลงแก้ไขข้อมูลและการนำเข้าข้อมูลอันเป็นเท็จสามารถอธิบายได้ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 มาตรา 14 (1) ที่บัญญัติว่า โดยทุจริต หรือโดยหลอกลวง นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือนหรือปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชน อันมิใช่ความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา

4.2.3 การปลอมเป็นองค์กรการกุศล หรือหน่วยงานของรัฐ

ผลการวิจัยพบว่าการปลอมเป็นองค์กรการกุศล คือ การที่ผู้กระทำความผิดสร้างบัญชีผู้ใช้โซเชียลมีเดียโดยใช้ชื่อในลักษณะที่เป็นองค์กรการกุศล (มูลนิธิ สมาคม วัด หรือหน่วยงานของรัฐ) เพื่อทำการเรียกร้อยละว่าจะนำเงินหรือสิ่งของไปใช้เพื่อประโยชน์สาธารณะต่าง ๆ ซึ่งมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจบริจาคของผู้เสียหายเนื่องจากภาพลักษณ์ขององค์กรการกุศลต่าง ๆ มักจะมีความน่าเชื่อถือ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชโรตมา กนกประจักษ์ และ พัชนิ เขยจรรยา (2558) ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนาโมเดลสมการเชิงโครงสร้างปัจจัยการสื่อสารที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจบริจาคให้องค์กรไม่แสวงหาผลกำไร โดยพบว่า ปัจจัยการสื่อสารที่มีอิทธิพลทางตรงต่อความไว้วางใจในการบริจาคส่วนหนึ่งเกิดจากภาพลักษณ์องค์กรการกุศล เพราะมีอิทธิพลทางตรงต่อความไว้วางใจ มีอิทธิพลทางตรงต่อแรงจูงใจในการบริจาคและมีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมการบริจาค และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อมรรัตน์ อภินันท์มัทกุล (2554) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจบริจาคของคนไทย พบว่า ทุนทางสังคมของบุคคลโดยเฉพาะเครือข่ายทางสังคมทั้งแบบทางการและไม่เป็นทางการ และเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับศาสนา ต่างมีผลเป็นทางบวกต่อการตัดสินใจในการบริจาคเพราะเครือข่ายทางสังคมเป็นช่องทางให้บุคคลเข้าถึงข้อมูลข่าวสารรับทราบถึงปัญหาความต้องการของผู้คน กล่าวคือ เครือข่ายผู้คนที่เรารู้จักมีผลต่อทัศนคติในการบริจาค

4.2.4 การกระผิดของผู้มีฐานะทางสังคม องค์กรการกุศล หรือ อาชญากรรมคอปกขาว

ผลการวิจัยพบว่าการกระทำความผิดโดยบุคคลที่มีสถานะทางสังคม มีอำนาจในทางสังคมส่งผลต่อความน่าเชื่อถือที่ทำให้คนร่วมบริจาคเงินหรือสิ่งของได้ง่าย เช่น ดารา นักแสดง นักการเมือง นักข่าว มูลนิธิที่มีชื่อเสียง รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างเจ้านายลูกน้อง โดยผู้มีฐานะทางสังคมเมื่อทำการเรียไรทางโซเชียลมีเดียจะทำให้เกิดกระจายข้อมูลโดยง่ายกว่าคนทั่วไป เนื่องจากจำนวนผู้ติดตามมีมาก มีความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่สูงกว่าปกคนโดยทั่วไป ก็ส่งผลให้จำนวนเงินหรือสิ่งของที่ได้รับมีมูลค่าที่สูง นอกจากนี้ยังรวมถึงการเปิดมูลนิธิตาม สมาคม องค์กรการกุศล แบบถูกต้องตามกฎหมายแต่วัตถุประสงค์ของมูลนิธิไม่ใช่การนำเงินที่รับบริจาคไปช่วยเหลือสังคม แต่นำมาใช้เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารมูลนิธิ (เงินเดือนเจ้าหน้าที่ ค่าน้ำมันรถ) และการที่บุคคลผู้มีหน้าที่ในการดูแลเงินบริจาคหรือบริหารองค์กรการกุศลทำการคอร์รัปชั่นเงินหรือสิ่งของที่ได้รับการบริจาค และยังรวมถึงการฟอกเงินขององค์กรการกุศล สอดคล้องกับแนวคิดอาชญากรรมคอปกขาว (White Collar Crime) ของ Edwin H. Sutherland (1949) นักอาชญาวิทยาโดยได้ให้คำนิยามว่า “เป็นการกระทำความผิดอาญาหรือกฎหมายอื่น ๆ โดยบุคคลที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม โดยเกี่ยวข้องกับตำแหน่งหน้าที่หรืออาศัยความสัมพันธ์ทางอาชีพของตน และความผิดดังกล่าว ก่อให้เกิดความเสียหายต่อวงการธุรกิจ ตลอดจนเศรษฐกิจของประเทศ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Saffet Aras Uygur (2020) ที่ศึกษาเรื่องการฉ้อโกงการบริจาคในองค์กรการกุศลในพื้นที่ สหราชอาณาจักร (อังกฤษ และ เวลส์) โดยศึกษาปัจจัยของความเป็นไปได้ในการทุจริตทางการเงิน การฉ้อโกงที่เกิดขึ้นภายในองค์กรการกุศล พบว่าการบริจาคด้านการกุศลเป็นเป้าหมายที่ง่ายต่อการฉ้อโกง โดยพบว่าโอกาสเป็นองค์ประกอบสำคัญในการฉ้อโกง โดยมีสาเหตุจากความเชื่อใจมากเกินไป ขาดการแบ่งงานกันทำในองค์กร ขาดการควบคุมที่ดี และนโยบายที่มีประสิทธิภาพ จำนวนผู้ดูแล (กำกับดูแล) มีจำนวนไม่เพียงพอ ขาดการกำกับดูแลผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อีกทั้งยังสอดคล้องกับรายงานฉบับสมบูรณ์ของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ) (2564) ศึกษาแนวโน้มการฟอกเงินในประเทศไทย : ศึกษาเฉพาะกรณี การฟอกเงินผ่านนิติบุคคลและธุรกิจบังหน้า ทนายความและนักบัญชี บริษัทนายหน้า ทริสต์ต่างประเทศที่ดำเนินการในประเทศไทย การเล่นเกมที่มีการฉ้อโกง และการฟอกเงินผ่านองค์กรไม่แสวงหากำไร ที่พบว่าองค์กรไม่แสวงหากำไรเป็นนิติบุคคลที่มีความเสี่ยงที่จะถูกใช้เป็นช่องทางในการฟอกเงิน เนื่องจากเป็นแหล่งที่มีกระแสเงินสดไหลเข้าออกจำนวนมากและตรวจสอบได้ยาก เสี่ยงที่จะถูกใช้เพื่อปกปิดหรืออำพรางการโอนเงินที่ได้จากการกระทำความผิดมูลฐาน

4.2.5 การกระทำความผิดในรูปแบบการเผยแพร่ หรือส่งต่อข้อมูลแบบ ลุกโซ

ผลการวิจัยพบว่า การกระทำความผิดในรูปแบบการเผยแพร่ หรือส่งต่อข้อมูลแบบลูกโซ่ลักษณะนี้การกระทำความผิดมีพื้นฐานจากการกระผิดรูปแบบอื่น ไม่ว่าจะเป็นการฉ้อโกง การปลอมแปลงข้อมูลการรับบริจาค การปลอมแปลงบัญชีโซเชียลมีเดีย เป็นต้น ซึ่งโดยลักษณะของโซเชียลมีเดียที่สามารถที่จะแบ่งปันเรื่องราว ข้อมูลต่าง ๆ ผ่านการแชร์ก็ทำให้เกิดการขยายวงของความเสียหาย ผู้เสียหายเองในบางครั้งก็อาจจะเป็นผู้กระทำความผิดด้วย โดยเฉพาะบุคคลที่มีชื่อเสียงถ้าทำการแชร์ข้อมูลการเรียไรที่มีการกระทำความผิดแฝงอยู่ อาจส่งผลให้ผู้ติดตามคล้อยตาม หรือเชื่อถือข้อมูลได้ง่าย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ George Lucian Petre (2010) ที่ศึกษาช่องโหว่ของการใช้โซเชียลมีเดียของเฟซบุ๊ก พบว่า การฉ้อโกงที่เกี่ยวข้องกับการกุศลบางส่วนเริ่มจากข้อความลูกโซ่ เช่นการโพสต์ข้อความ “ถ้าคุณไม่ส่งข้อความนี้ต่อไป บัญชีของคุณจะถูกลบ” และยังอธิบายถึงการเปิดรับการบริจาคภายหลังเหตุการณ์สำคัญๆ เช่นแผ่นดินไหวที่เฮติ ซึ่งลักษณะการแชร์ข้อมูลที่รวดเร็วก็ยิ่งทำให้เป็นช่องโหว่ให้อาชญากรใช้เป็นช่องทางกระทำความผิด

4.2.6 การกระทำความผิดต่อกลุ่มเปราะบาง ที่เข้าข่ายการค้ามนุษย์และการแสวงผลประโยชน์ในลักษณะการนำคนมาขอทาน

ผลการวิจัยพบว่า การกระทำความผิดต่อกลุ่มเปราะบาง ที่เข้าข่ายการค้ามนุษย์และการแสวงผลประโยชน์ในลักษณะการนำคนมาขอทาน เกิดจากผู้กระทำความผิดต้องการสร้างเรื่องราวที่น่าสงสารที่กระทบกระเทือนต่อความรู้สึกของคนในสังคมเป็นส่วนหนึ่งในการกระตุ้นแรงจูงใจในการบริจาคเงิน เช่น การกระทำผิดต่อเด็ก คนชรา หรือคนที่อ่อนแอ สัตว์เลี้ยง เพื่อมาโพสต์ขอรับเงินบริจาค รวมถึงการทำร้ายตนเองโดยการทำให้ป่วยการทำให้สูญเสียอวัยวะและเรื่องราวความน่าสงสารมาโพสต์ขอรับบริจาคเงินหรือสิ่งของ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชโรธมา กนกประจักษ์ และ พัทธนิ เชนจรรยา (2564) ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนาโมเดลสมการเชิงโครงสร้างปัจจัยการสื่อสารที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจบริจาคให้องค์กรไม่แสวงหาผลกำไร โดยพบว่า กลยุทธ์ด้านการสร้างสารและจุดจูงใจในสาร คือการสร้างสารและจุดจูงใจในสารที่แสดงเนื้อหาถึงความทุกข์ ความลำบากของบุคคลที่องค์กรฯ และเนื้อหาที่แสดงว่าเงินบริจาค่นำไปใช้ประโยชน์ได้จริง มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมในการบริจาค สำหรับประเทศไทยมีเหตุการณ์ที่มีลักษณะในการกระทำความผิดดังกล่าว คือกรณีคดีแม่วางยา ลูก 2 คนแล้วนำมาโพสต์เฟสบุ๊คขอรับบริจาคเงิน ตามคำพิพากษาศาลอาญา คดีหมายเลขดำ คม.38/2563 ที่พนักงานอัยการสำนักงานคดีค้ามนุษย์ 3 โจทก์ ยื่นฟ้อง ส.ณัฐดิวรรณ หรือ ปุก จำเลยในข้อหาค้ามนุษย์ฯ เพื่อแสวงหาประโยชน์ฯ จากการนำคนมาขอทานฯ เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำรับอันตรายสาหัสและถึงแก่ความตาย, พยายามฆ่าผู้อื่นฯ, ทำร้ายร่างกายผู้อื่นฯ, ทำการขอทานฯ, น้อโกงฯ, น้อโกงโดยแสดงตนเป็นคนอื่นฯ, นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ฯ, ชักจูงฯ, ใช้เด็กเป็นเครื่องมือในการขอทาน โดยศาลพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไป ส่วนที่จำเลยให้การรับสารภาพนั้น เพราะจำนนต่อหลักฐาน จึงไม่ลดโทษให้ โดยเมื่อรวมโทษทุกกระทงแล้วคงให้ประหารชีวิตสถานเดียว

4.2.7 การรับบริจาคที่เกินความจำเป็น และการใช้เงินบริจาคนอกวัตถุประสงค์

การรับบริจาคที่เกินความจำเป็นเกิดจากการที่ผู้ทำการเรียกรับเงินหรือสิ่งของจากเหตุผลด้านปัจจัยสี่ การศึกษา การช่วยเหลือภัยสาธารณะ และอื่น ๆ ซึ่งวัตถุประสงค์ของผู้ทำการเรียกรับไม่ได้มีเจตนาในการกระทำความผิดตั้งแต่แรก แต่เนื่องจากเมื่อระยะเวลาผ่านไปจำนวนเงินหรือสิ่งของที่ได้รับบริจาคมีจำนวนมากจนทำให้เกิดความโลภ ส่งผลให้ผู้ทำการเรียกรับเสพติดเงินบริจาคจนอาจยึดเป็นอาชีพ ซึ่งในระยะยาวก็ต้องหาเหตุผลความจำเป็นในการขอรับการเรียกรับอาจทำให้เกิดการกระทำผิดต่อเนื่อง เช่น การน้อโกง การสร้างเฟกนิวส์ การกระทำรุนแรงต่อกลุ่มเปราะบาง เป็นต้น อีกทั้งอาจเกิดพฤติกรรมการลอกเลียนแบบเพราะการเรียกรับทางโซเชียลมีเดียกระทำได้ง่ายไม่มีข้อจำกัดทางด้านเวลา สถานที่ และบุคคล อีกทั้งสามารถสร้างตัวตนหรือบัญชีผู้ใช้นโซเชียลมีเดียใหม่ได้ตลอดเวลาหากถูกจับได้ สอดคล้องกับ Cornish และ Clarke (1986) ทฤษฎีการเลือกอย่างมีเหตุผล (Rational Choice Theory) ที่ว่า มนุษย์เป็นผู้มีเหตุผล ซึ่งก่อนการตัดสินใจจะกระทำสิ่งใดจะมีการคำนึงถึงผลเสียและผลประโยชน์ กล่าวคือเมื่อมีเงินบริจาคเข้ามาในบัญชีเป็นจำนวนมาก ผู้ทำการเรียกรับจะคำนึงผลประโยชน์และโทษที่จะได้รับ และเมื่อชั่งน้ำหนักของประโยชน์และโทษแล้ว เห็นว่าโทษมีน้อยกว่าจึงไม่ทำการปิดบัญชีบริจาคหรือหยุดการรับบริจาค

เมื่อนำรูปแบบการกระทำความผิดทั้ง 7 รูปแบบมาศึกษาผลกระทบจากการกระทำความผิดในรูปแบบต่าง ๆ จะพบว่าผลกระทบของการกระทำความผิดจากการเรียกรับทางโซเชียลมีเดียมีทั้งผลกระทบทางตรงได้แก่ การสูญเสียเงินบริจาค ความรุนแรงต่อบุคคลหรือสัตว์ การค้ามนุษย์ การทุจริตคอร์รัปชัน การฟอกเงิน เป็นต้น และผลกระทบทางอ้อมได้แก่ การลอกเลียนแบบพฤติกรรม การลดความน่าเชื่อถือความไว้วางใจต่อองค์กรการกุศล, การขโมยข้อมูลส่วนบุคคล รวมถึงผลกระทบต่อความเชื่อมั่นในระบบราชการและกระบวนการยุติธรรม เป็นต้น

ผลการวิจัยยังพบว่าพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่อหรือผู้เสียหายจากอาชญากรรมที่แฝงมากับการเรียกรับทางโซเชียลมีเดีย 1) การใช้โซเชียลมีเดียที่ขาดความ

ระมัดระวัง คือ การเชื่ออะไรง่าย ๆ 2) การขาดการตรวจสอบข้อมูลผู้รับบริจาค ทั้งประวัติความน่าเชื่อถือของผู้เรียไร วัตถุประสงค์การเรียไร รวมถึงการติดตามการใช้จ่ายเงิน 3) การแชร์ข้อมูลโดยไม่ได้ตรวจสอบ กรณีนี้หากผู้แชร์เป็นผู้มีชื่อเสียง หรือมีอิทธิพลกับผู้รับสารอาจส่งผลให้จำนวนเหยื่อมีมากขึ้น 4) พฤติกรรมการรับข้อมูลข่าวสาร เช่น การติดตามกลุ่มช่วยเหลือสัตว์เป็นประจำ การติดตามข่าวสารที่กระทบความรู้สึกเป็นระยะเวลานาน และที่สำคัญเหยื่อมักเป็นผู้มีนิสัยใจบุญชอบให้ความช่วยเหลือ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับวิถีการดำเนินชีวิตของเหยื่อ (Lifestyle Theory) โดย Stephen Schafer (1977) ที่อธิบายว่า บุคคลจะตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมย่อมขึ้นอยู่กับแนวคิดในการดำเนินชีวิตของเหยื่อ พฤติกรรมของผู้เสียหายหรือเหยื่อเป็นสาเหตุทำให้มีฉันทิพกระทำผิด ในกรณีดังกล่าวผู้ตกเป็นเหยื่อจะมีพฤติกรรมเสี่ยงไม่ว่าจะเป็นการติดตามแฟนเพจที่เปิดรับบริจาคเป็นประจำ การบริจาคโดยไม่ตรวจสอบข้อมูล และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วณิช แก้วสุข (2557) ที่ศึกษาเรื่อง การสื่อสารบนเครือข่ายสังคมออนไลน์กับการบริจาค กรณีศึกษามูลนิธิเพื่อสุนัขไร้ พบว่า ระยะเวลาในการเปิดรับข่าวสารของผู้บริจาคที่แตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจในการบริจาคให้กับมูลนิธิเพื่อสุนัขไร้แตกต่างกัน โดยพบว่าผู้บริจาคที่มีระยะเวลาเปิดรับข้อมูลข่าวสาร 1-2 ชั่วโมง จะมีการตัดสินใจในการบริจาคให้กับมูลนิธิน้อยกว่าผู้บริจาคที่มีระยะเวลา 5-6 ชั่วโมง

4.3 แนวทางการป้องกันการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมที่แฝงมากับการเรียไรทางโซเชียลมีเดีย

ผลการวิจัยพบว่า จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ รูปแบบอาชญากรรมผลกระทบหรือความเสียหาย พฤติกรรมของเหยื่อหรือผู้เสียหาย และปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการควบคุม การป้องกันการกระทำความผิด และการบังคับใช้กฎหมายสามารถสรุปแนวทางในการป้องกันการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมที่แฝงมากับการเรียไรทางโซเชียลมีเดีย 3 ระดับ คือ 1.การป้องกันระดับนโยบายและการแก้ไขกฎหมาย 2. การป้องกันระดับหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ 3. การป้องกันระดับบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีปกตินิสัย (Routine Activity Theory) ที่ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดระหว่างอาชญากรรมกับสิ่งแวดล้อมและเน้นกระบวนการทางนิเวศวิทยา ข้อสมมติฐานที่สำคัญก็คือ อาชญากรรมเกิดได้เมื่อมีองค์ประกอบครบ 3 ประการคือ 1) A Potential Offender ผู้ที่อาจกระทำความผิดซึ่งมีความสามารถในการก่ออาชญากรรม 2) A Suitable Target เป้าหมายหรือเหยื่อที่เหมาะสม 3) The absence of guardians capable การขาดการคุ้มครองที่ดี ซึ่งผู้วิจัยขออธิบายข้อมูลตามรูปประกอบด้านล่างนี้

รูปที่ 1 แสดงกระบวนการป้องกันอาชญากรรมที่แฝงมากับการเรียไร ตามทฤษฎีปกตินิสัย

จากรูปภาพที่ 1 อธิบายการป้องกันอาชญากรรมที่แฝงมากับการเรียไรตามทฤษฎีปกตินิสัย (Routine Activity Theory) โดยองค์ประกอบแรกคือการป้องกันระดับนโยบายและการแก้ไขกฎหมายจะเป็นวิธีการลดความสามารถในการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิด องค์ประกอบต่อมาคือ การป้องกันระดับหน่วยงานและเจ้าหน้าที่เป็นการเพิ่มความคุ้มครองให้กับเหยื่อ และองค์ประกอบสุดท้ายคือการป้องกันระดับบุคคลจะเป็นการลดโอกาสการตกเป็นเหยื่อ

อาชญากรรม โดยเมื่อสภาพแวดล้อมทั้งสามเกิดขึ้นก็จะเป็นลดการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมที่แฝงมากับการเรียไธทางโซเชียลมีเดีย รายละเอียดดังนี้

1. แนวทางการป้องกันระดับนโยบาย และการแก้ไขกฎหมาย

1.1 รัฐต้องดำเนินการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไธ พุทธศักราช 2487 การแก้ไขคำนิยามตลอดจนวิธีการเรียไธให้ครอบคลุมถึงการเรียไธทางโซเชียลมีเดียหรือทางออนไลน์ทุกประเภท การแก้ไขคุณสมบัติของผู้ที่จะทำการเรียไธ การแก้ไขบทลงโทษผู้กระทำความผิดให้สอดคล้องกับบริบททางเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน การแก้ไขให้มีผู้มีอำนาจในการพิจารณาอนุญาตการเรียไธทางโซเชียลมีเดียหรือทางออนไลน์จากเดิมที่กำหนดให้มีเฉพาะอธิบดีกรมการปกครองกรณีขอทำการเรียไธในกรุงเทพฯ และนายอำเภอกรณีขอทำการเรียไธในจังหวัดนอกกรุงเทพฯ การแก้ไขวิธีการตรวจสอบยอดเงินบริจาคการใช้จ่ายเงินบริจาคและการเก็บรักษาเงินบริจาคให้ครอบคลุมการเรียไธทางโซเชียลมีเดีย รวมถึงให้มีหน่วยงานกลางที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการกลั่นกรองตรวจสอบคุณสมบัติผู้ยื่นคำขอและวัตถุประสงค์ในการเรียไธ การพิจารณาอนุญาต การกำกับดูแล การติดตาม การรับแจ้งเหตุกรณีมีการกระทำความผิดกฎหมาย และอำนาจในการสืบสวนสอบสวนการเรียไธทางโซเชียลมีเดียหรือทางออนไลน์ทุกประเภท สอดคล้องกับงานวิจัยของสุวิมล กลิ่นแจ่ม (2559) ที่ศึกษาปัญหาในการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมการเรียไธ พุทธศักราช 2487 ผลของการวิจัยพบว่า บทนิยามของคำว่า เรียไธ และรูปแบบของการเรียไธในปัจจุบันนั้นไม่ครอบคลุมไปถึงวิธีการเรียไธที่ในปัจจุบันที่มีลักษณะที่เปลี่ยนแปลงไปจากอดีต เช่น การเรียไธโดยผ่านสื่อออนไลน์ ตลอดจนอธิบายถึงกลไกการกำกับดูแลยังไม่เหมาะสม และเสนอแนะให้มีการปรับปรุงกฎหมายให้ครอบคลุมถึงลักษณะวิธีการเรียไธที่มีอยู่ในปัจจุบัน ตลอดจนให้ครอบคลุมไปถึงรูปแบบการเรียไธที่อาจจะมิขึ้นในอนาคต

1.2 รัฐต้องดำเนินการจัดให้มีแพลตฟอร์มการเรียไธผ่านระบบออนไลน์บนเว็บไซต์หรือแอปพลิเคชันกลางของรัฐ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ที่ประสงค์จะกระทำการเรียไธทั้งนี้ระบบต้องมีการเชื่อมโยงข้อมูลกันระหว่างหน่วยงานของกับธนาคารต่าง ๆ เพื่อที่รัฐจะสามารถควบคุมและตรวจสอบยอดเงินบริจาค การใช้จ่ายเงินว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ขอรับอนุญาตหรือไม่ ตลอดจนเพื่อป้องกันมิฉ้อฉล ซึ่งผลการศึกษานี้สอดคล้องกับนโยบายระบบบริจาคอิเล็กทรอนิกส์ (e-Donation) ของกรมสรรพากร ที่พัฒนาขึ้นเพื่อใช้ในการรองรับข้อมูลการรับบริจาคของสถานศึกษา ศาสนสถาน โรงพยาบาล และองค์กรสาธารณกุศลอื่นๆ เป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้บริจาคสามารถใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีโดยไม่ต้องเก็บหลักฐานการบริจาคมารแสดงต่อเจ้าหน้าที่ ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริจาคได้รับเงินคืนภาษีได้รวดเร็วขึ้น การบริจาคผ่านธนาคารจะต้องทำผ่านวิธีโอนเงินด้วย QR Code ผ่านแอป Mobile Banking ของธนาคารนั้นๆ โดยแอปจะแสดงข้อความให้เลือกแจ้งความประสงค์ส่งข้อมูลเข้าระบบ e-Donation เพื่อใช้สิทธิลดหย่อนภาษี และการบริจาคเงินผ่าน QR Code ในโครงการ e-Donation ไม่มีค่าธรรมเนียม และธนาคารจะส่งเงินบริจาคให้หน่วยงานที่รับบริจาค และส่งข้อมูลการบริจาคของผู้เสียภาษีเข้าระบบ e-Donation โดยที่หน่วยงานที่รับบริจาคไม่ต้องบันทึกข้อมูลระบบ e-Donation ซึ่งทำให้เกิดความโปร่งใสในการรับบริจาค

1.3 รัฐควรให้ความสำคัญกับการเรียไธทางโซเชียลมีเดียและมีนโยบายสร้างความรู้ความเข้าใจและการประชาสัมพันธ์วิธีการตรวจสอบข้อมูลการการเรียไธแนวทางการป้องกันตนเองก่อนบริจาคเงินหรือสิ่งของให้กับผู้กระทำการเรียไธ รวมถึงการตรวจสอบติดตามยอดเงินบริจาคให้กับประชาชนอย่างสม่ำเสมอ

1.4 รัฐควรมีนโยบายในการจัดการระบบสวัสดิการของรัฐให้ทั่วถึง รวมถึงกรณีมีเหตุภัยพิบัติที่ทำให้เกิดความเสียหายทั้งชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนรัฐต้องมีการเยียวยาที่รวดเร็วและเหมาะสม เพื่อลดจำนวนการเรียไธภาคประชาชน

ผลของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับทฤษฎีป้องกันยับยั้งของซีซาร์ เบ็คคาเรีย (Caesar Beccaria) ที่กล่าวว่ามนุษย์มีเจตจำนงอิสระ (Free Will) มีความอิสระ มีสิทธิที่จะเลือกชั่งน้ำหนักระหว่างการกระทำและผลที่จะได้รับ เมื่อมนุษย์ใช้เหตุผลแล้ว และตัดสินใจทำลงไปแล้ว มนุษย์จึงยอมต้องรับผิดชอบต่อการกระทำนั้น การป้องกันคือการลงโทษ กล่าวคือเมื่อมีการเพิ่มบทลงโทษ

ทางกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายอย่างเที่ยงตรงแล้วจะทำให้ ผู้ที่จะกระทำความผิดยับยั้งชั่งใจในการลงมือ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของจิตาภา อธิกิจอังกูร (2565) ที่ศึกษาปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมการเรียไรตามพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2487 โดยพบว่าวัตถุประสงค์ของการเรียไรไม่ได้มีเพื่อการกุศลหรือเพื่อช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสเพียงเท่านั้นแต่มีการขอเรียไรเพื่อกิจกรรมทั่วไป ซึ่งขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของผู้ให้หรือผู้บริจาคว่าต้องการบริจาคหรือไม่ และหากผู้บริจาคไม่มีการตรวจสอบความถูกต้องจะเป็นการเปิดช่องทางให้มีการเรียไรที่ไม่ชอบ โดยเสนอให้มีการควบคุมการเรียไรผ่านการแก้ไขกฎหมายที่มีลักษณะบังคับใช้มานานไม่สอดคล้องกับเทคโนโลยีที่ก้าวหน้า และเสนอให้มีการประชาสัมพันธ์การสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้บริจาคก่อนที่จะบริจาคให้กับผู้ทำการเรียไร

2. การป้องกันระดับหน่วยงาน และเจ้าหน้าที่

2.1 การให้ความสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย ทั้งฝ่ายปกครองและตำรวจ รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย 1) การให้ความสำคัญกับรับแจ้งเหตุเมื่อมีผู้เสียหายหรือประชาชนมาร้องทุกข์ในทันทีเพื่อป้องกันความเสียหายไม่ให้ขยายวงกว้าง 2) การให้ความสำคัญกับเทคนิคการควบคุม ติดตาม ตรวจสอบการเรียไรทางโซเชียลมีเดียและทางออนไลน์ทุกประเภทในเชิงรุกและเชิงรับ เช่น การจัดให้มีเจ้าหน้าที่ติดตามแฟนเพจ กลุ่มสาธารณะต่าง ๆ ที่มีกิจกรรมการเรียไรโดยเฉพาะในช่วงเกิดเหตุการณ์สำคัญ เช่น ภัยพิบัติขนาดใหญ่ หรือเหตุการณ์ที่ประชาชนให้ความสนใจเป็นจำนวนมาก 3) การให้ความสำคัญกับเทคนิคการสืบสวน การตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานดิจิทัล เช่น การรวบรวมพยานหลักฐาน การเก็บรักษาพยานหลักฐาน การวิเคราะห์พยานหลักฐาน การนำเสนอผลการตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานต่อศาล 4) จัดทำแผนการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการฝึกอบรมทบทวนให้แก่เจ้าหน้าที่ที่ผ่านการอบรมแล้ว

2.2 การสนับสนุนเครื่องมือในการดำเนินงาน การจัดตั้งหน่วยงานกลาง การประสานข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ประกอบด้วย 1) หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายควรจัดทาระบบ Big data ข้อมูล Cyber Threat Intelligence หรือ ระบบข่าวกรองภัยคุกคามไซเบอร์ เพื่อป้องกันปัญหาในเชิงรุก สามารถแจ้งเตือนประชาชนได้อย่างทันท่วงที เช่นการรวบรวมข้อมูลการเรียไรทางโซเชียลมีเดียต่าง ๆ อาทิ Line Facebook และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ อาทิ ความเสี่ยงในการกระทำความผิด แรงจูงใจ กลุ่มเป้าหมาย 2) จัดให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกันระหว่างหน่วยงานของรัฐ และธนาคาร เช่น การที่สำนักงานตำรวจแห่งประสานข้อมูลการขออนุญาตให้มีการเรียไรกับกรมการปกครองผ่านระบบออนไลน์ หรือการขอข้อมูลเส้นทางการเงินของผู้กระทำความผิด 3) การจัดหาอุปกรณ์การทำงานที่ทันสมัย การจัดทำเว็บไซต์หรือโซเชียลมีเดียกลางสำหรับการให้ข้อมูล การประชาสัมพันธ์ การรับแจ้งเหตุ และการตอบคำถามให้แก่ประชาชน รวมถึงการตั้งทีมในการแก้ไขข่าวหรือการแจ้งเตือนให้กับประชาชนกรณีพบการกระทำที่เข้าข่ายการกระทำความผิด

2.3 การให้ความรู้แก่ประชาชนทั่วไป ในเรื่องอาชญากรรมที่แฝงมากับการเรียไรทางโซเชียลมีเดียทั้งเรื่องรูปแบบการกระทำความผิด การป้องกันตนเอง การแจ้งเหตุเมื่อตกเป็นเหยื่อ โดยสามารถกระทำในรูปแบบของคู่มือความรู้ผ่านโซเชียลมีเดีย เช่น Line Facebook Instagram หรือการออกอากาศทางโทรทัศน์ โดยเน้นการปรากฏตัวของเจ้าหน้าที่

2.4 มาตรการการแก้ไขฟื้นฟูเมื่อเกิดความเสียหาย เช่น การจัดตั้งศูนย์รับแจ้งผู้เสียหายเฉพาะกิจ และการดำเนินกระบวนการยุติธรรมโดยให้หน่วยงานของรัฐกลางเป็นผู้เสียหาย

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับรายงานการศึกษาวิจัยของกรมสอบสวนคดีพิเศษ กระทรวงยุติธรรม (2564) เรื่องเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ในกลุ่มประชาคมอาเซียน โดยพบว่าความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้ไม่สามารถที่จะป้องกันปัญหาทางเทคโนโลยีได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ เพราะฉะนั้นต้องเตรียมบุคลากรและการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาองค์กรให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงและนำแนวทางปฏิบัติและกรอบมาตรฐานด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์มาใช้ พร้อมจัดทำ Bigdata ข้อมูล Cyber Threat intelligence ที่จะเป็นการป้องกันปัญหาในเชิงรุก แจ้งเตือนประชาชนชน หรือองค์กรที่ตกเป็นเป้าหมาย เพื่อเตรียมความพร้อมหรือหยุดยั้งอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ได้อย่างทันท่วงที

โดยคำนึงถึง 3 ส่วน คือ บุคลากร (People) กระบวนการ (Process) และเทคโนโลยี (Technology) และสอดคล้องกับข้อเสนอแนะในงานวิจัยของธนนัท หัสสุริยานิติภักดี (2560) เรื่องอาชญากรรมคอมพิวเตอร์กรณีมาตรการป้องกันการเข้าถึงข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตโดยมีขอบพบว่า ภาครัฐจะต้องจัดสรรงบประมาณและกำลังพลให้เพียงพอ เร่งสร้างบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เผยแพร่ให้ความรู้แก่ประชาชนตลอดจนส่งเสริมให้การศึกษา กับสถานศึกษา และจัดตั้งศูนย์ทีมงานเพื่อให้ความช่วยเหลือแก้ไข ให้คำแนะนำ ปกป้องสิทธิของประชาชน รับเรื่องราวร้องทุกข์ของประชาชนตลอดจนองค์กรหน่วยงานต่างๆ

3. การป้องกันระดับบุคคล

3.1 การตรวจสอบข้อมูลผู้กระทำการเรียไ้ทุกครั้ง ซึ่งประกอบไปด้วย 1) การตรวจสอบบัญชีผู้ไ้ว่าเป็นบุคคลหรือองค์กรการกุศลที่เกี่ยวกับข้อกั้กับการเรียไ้จริงหรือไม่ โดยสามารถตรวจสอบเบื้องต้นผ่านเว็บไซต์ต่าง ๆ อาทิ www.google.com, www.blacklistseller.com หรือ การตั้งกระทู้ถามในกลุ่มเครือข่ายสังคมต่าง ๆ ในโซเชียลมีเดีย 2) การตรวจสอบวัตถุประสงค์ของผู้กระทำการเรียไ้ ว่ามีวัตถุประสงค์สอดคล้องหรือเกี่ยวข้องกับการขอรับการเรียไ้หรือไม่ เช่น การขอรับบริจาคเงินเพื่อเป็นค่าอาหารแก่เด็กยากไ้ แต่ผู้ทำการเรียไ้ไม่ได้ทำเงินหรือสิ่งของที่รับบริจาคไปใช้ตามวัตถุประสงค์ โดยวิธีการตรวจสอบภาพถ่ายกิจกรรม หรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่ผู้กระทำการเรียไ้โพสต์ ว่าได้ใช้เงินหรือสิ่งของเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ 3) การตรวจสอบบัญชีผู้ไ้ที่ทำการเรียไ้ว่ามีการปลอมแปลงหรือสร้างความเข้าใจผิดว่าเป็นบุคคลอื่นหรือไม่ เช่น การสร้างแฟนเพจให้ชื่อคล้ายกับมูลนิธิชื่อดัง หรือการปลอมเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียง ซึ่งสามารถตรวจสอบโดยวิธีการเบื้องต้น เช่น (1) การดูจำนวนยอดผู้ติดตามเนื่องจากบัญชีผู้ไ้ที่ปลอมแปลงขึ้นมาส่วนใหญ่จะมียอดติดตามที่มีจำนวนน้อยกว่าบัญชีผู้ไ้หลัก (2) การตรวจสอบวัน เดือน ปี ที่บัญชีนั้น ๆ สร้างขึ้น (3) การตรวจสอบข้อมูลพื้นฐานของบัญชีนั้น ๆ เช่น กรณีองค์กรการกุศลให้ตรวจสอบสถานที่ตั้งซึ่งทุกโซเชียลมีเดียจะสามารถตรวจสอบได้โดยตรวจสอบจากข้อมูลการติดต่อ (4) การตรวจสอบข้อมูลการรีวิว หรือ การแสดงความเห็นของผู้ไ้รายอื่น (4) ตรวจสอบเลขบัญชีและชื่อบัญชีธนาคารว่าตรงกับผู้กระทำการเรียไ้หรือไม่ หากไม่ตรงกันควรหลีกเลี่ยง

3.2 การติดตามการจัดการเงินหรือสิ่งของบริจาค ว่าผู้กระทำการเรียไ้ได้ดำเนินการเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ รวมถึงการติดตามบัญชีรายรับ รายจ่าย กรณีผู้กระทำการเรียไ้ไม่แสดงยอดเงินบริจาคอย่างต่อเนื่องควรหลีกเลี่ยง

3.3 ลดระยะเวลาการติดตามแฟนเพจ กลุ่มสาธารณะ ข่าวสารเกี่ยวกับสาธารณะภัย หรือเรื่องราวที่กระหอบกระเทือนจิตใจ เนื่องจากมีผลต่ออารมณ์ในการตัดสินใจบริจาคเงินหรือสิ่งของ และยังส่งผลให้ขาดการระมัดระวังในการตรวจสอบข้อมูล

3.4 ตรวจสอบข้อมูล บัญชีผู้ไ้ วัตถุประสงค์การเรียไ้ ตลอดจนยอดเงินบริจาค ปัจจุบันก่อนแชร์หรือแบ่งปันข้อมูลการเรียไ้ทุกครั้ง เพื่อลดมูลค่าความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับบุคคลอื่น

3.5 เมื่อตกเป็นเหยื่อการแชร์เรื่องราวหรือข้อมูลต่าง ๆ ให้บุคคลอื่นทราบ รวมถึงแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ กรณีที่มีการรวบรวมรายชื่อผู้เสียหายควรเข้าร่วม

ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับวิถีการดำเนินชีวิตของเหยื่อ (Lifestyle Theory) ของ Lawrence Cohen และ Marcus Felson (1979) แนวคิดนี้มีหลักคิดที่สำคัญคือการตั้งคำถามว่าการมีปฏิสัมพันธ์ของเหยื่ออาชญากรรมกับสภาพแวดล้อมและสังคมที่เหยื่อใช้ชีวิตในแต่ละวัน ว่าภายใต้ปฏิสัมพันธ์นั้นมีความเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมหรือไม่ เช่น กรณีอาชญากรรมที่แฝงมากับการเรียไ้ นั้นบุคคลที่อาจจะตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมนั้นอาจเป็นคนชอบทำบุญ ทำกุศล มีพฤติกรรมการใช้โซเชียลมีเดียโดยขาดการระมัดระวัง รวมไปถึงการได้รับข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับการเรียไ้ อยู่สม่ำเสมอ เช่นการที่เหยื่ออยู่ในกลุ่มชุมชนออนไลน์ที่เกี่ยวกับการทำบุญบริจาค กลุ่มช่วยเหลือสัตว์ที่ไ้รับบาดเจ็บหรือป่วย และสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องแรงจูงใจในการบริจาคของ Dean Karlan, Piyush Tandia & Sarah Welch (2019) ที่พบว่า การบริจาคแบบทุนหันพันแ่่นเกิดจากแรงกระตุ้นทางอารมณ์ โดยอาจไม่หวังผลในระยะยาวมากนัก เช่น การบริจาคช่วยเหลือผู้ประสบภัยต่างๆในเหตุการณ์แผ่นดินไหวที่เฮติในปี 2553 สภาการศึกษา

อเมริกันระดมทุนได้มากกว่าล้านดอลลาร์ในเวลาน้อยกว่า 24 ชั่วโมงผ่านการส่งข้อความ รวมถึงสอดคล้องกับงานวิจัยของภาสกร โควินท์ (2553) ศึกษาเรื่องการขอบริจาคเงินเพื่อการกุศลบนเครือข่ายทางสังคมออนไลน์ : กรณีศึกษาการขอบริจาคเงินเพื่อการกุศลบนเครือข่ายทางสังคมออนไลน์ hi5 ในประเทศไทย พบว่า สมาชิกในเครือข่ายฯ ส่วนใหญ่ตอบสนองต่อการช่วยเหลือในเชิงบวกเมื่อสมาชิกคนอื่นๆ โพสต์ข้อความขอรับบริจาค กล่าวคือยินดีที่จะช่วยเหลือ ผู้วิจัยใช้แนวคิดผลประโยชน์ต่างตอบแทนกัน (Reciprocal Altruism) ในการอธิบายสมาชิกส่วนหนึ่งที่จะตัดสินใจบริจาคเงินหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับว่าเขารู้สึกดีต่อสมาชิกที่เปิดรับบริจาคหรือไม่ และอธิบายถึงขนาดของเครือข่ายและระดับทุนทางสังคมมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจในการบริจาคให้สมาชิกที่เรียก ซึ่งทุนทางสังคมนั้นประกอบด้วย ความเชื่อ เครือข่าย บรรทัดฐาน และความไว้วางใจส่งผลในเชิงบวกต่อการช่วยเหลือกันของสมาชิก

5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การเรียไรทางโซเซียลมีเดียเป็นช่องทางการรับบริจาคเงินหรือสิ่งของที่ได้รับความนิยมในปัจจุบัน เนื่องจากไม่มีข้อจำกัดทางด้านเวลา สถานที่ หรือแม้แต่ไม่มีข้อจำกัดของผู้กระทำการเรียไร ประกอบกับความสะดวกในการทำธุรกรรมทางการเงินผ่านมือถือ (Mobile Banking) ทำให้การเรียไรผ่านทางโซเซียลมีเดียทำได้ในทันที รวมทั้งการขนส่งที่รวดเร็วในปัจจุบันและมีค่าใช้จ่ายที่ถูกก็ทำให้กิจกรรมแลกเปลี่ยนสิ่งของบริจาคสามารถกระทำได้อย่างง่ายดาย สำหรับผู้บริจาคเองเมื่อเกิดความสะดวกสบายในการบริจาคก็ส่งผลให้การตัดสินใจบริจาคเงินหรือสิ่งของง่ายขึ้น

5.1 รูปแบบการเรียไรทางโซเซียลมีเดีย

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจุบันรูปแบบการเรียไรทางโซเซียลมีเดียสามารถแบ่งออกเป็น 9 รูปแบบ คือ 1) การขายสินค้า 2) การระดมทุน 3) การแชร์ข้อมูลแบบลูกโซ่ 4) การขอรับเงินหรือทรัพย์สินโดยตรง 5) การจัดงานการกุศลและนำมาเรียไรมาขอรับการเรียไรทางโซเซียลมีเดีย 6) การแลกเปลี่ยนสิ่งของ 7) การถ่ายทอดสด (Live) การแสดง การเต้น 8) การใช้แรงจูงใจทางภาษี และ 9) การโอนเงินหรือตัดบัญชีอัตโนมัติ

5.2 รูปแบบอาชญากรรมที่แฝงมากับการเรียไรทางโซเซียลมีเดีย

ผลการวิจัยพบว่า ในปัจจุบันรูปแบบอาชญากรรมที่แฝงมากับการเรียไรแบ่งออกเป็น 7 รูปแบบ คือ 1) การฉ้อโกงเงินบริจาค 2) การปลอมแปลงแก้ไขข้อมูลและการนำเข้าข้อมูลอันเป็นเท็จ 3) การปลอมเป็นองค์กรการกุศล หรือหน่วยงานของรัฐ 4) การกระทำความผิดของผู้มีฐานะทางสังคม องค์กรการกุศล หรืออาชญากรรมคอปกขาว 5) การกระทำความผิดในรูปแบบการเผยแพร่ข้อมูลแบบลูกโซ่ 6) การกระทำความผิดต่อกลุ่มเปาะบางที่เข้าข่ายการค้ามนุษย์และการแสวงผลประโยชน์ในลักษณะการนำคนมาขอทาน และ 7) การรับบริจาคที่เกินความจำเป็น และการใช้เงินบริจาคนอกวัตถุประสงค์

การกระทำความผิดทั้ง 7 รูปแบบเมื่อนำมาศึกษาผลกระทบ จะพบว่ามีผลกระทบทางตรง อาทิ การสูญเสียเงินบริจาค ความรุนแรงต่อบุคคลหรือสัตว์ การค้ามนุษย์ การทุจริตคอร์รัปชัน การฟอกเงิน และผลกระทบทางอ้อม อาทิ การลอกเลียนแบบพฤติกรรม การลดความน่าเชื่อถือความไว้วางใจต่อองค์กรการกุศล และยังพบว่าพฤติกรรมเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่อเกิดจาก 4 ปัจจัยที่สำคัญ คือ 1) การใช้โซเซียลมีเดียที่ขาดความระมัดระวัง 2) การขาดการตรวจสอบข้อมูลผู้รับบริจาค 3) การแชร์ข้อมูลโดยไม่ได้ตรวจสอบ กรณีนี้หากผู้แชร์เป็นผู้มีชื่อเสียงอาจส่งผลให้จำนวนเหยื่อมีมากขึ้น และ 4) พฤติกรรมและระยะเวลาการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร

5.3 แนวทางการป้องกันการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมที่แฝงมากับการเรียไรทางโซเซียลมีเดีย

สำหรับแนวทางการป้องกันการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมที่แฝงมากับการเรียไรทางโซเซียลมีเดียจากผลการวิจัย สามารถสรุปแนวทางออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. แนวทางการป้องกันระดับนโยบาย และการแก้ไขกฎหมาย ประกอบด้วย

1.1 การแก้ปรับปรุงกฎหมายพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไรพุทธศักราช 2487 ให้สอดคล้องและสามารถบังคับใช้กฎหมายได้กับการเรียไรทางโซเซียลมีเดีย

1.2 การจัดให้มีแพลตฟอร์มการเรียไรรผ่านระบบออนไลน์บนเว็บไซต์หรือแอปพลิเคชันกลางของรัฐ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ที่ประสงค์จะกระทำการเรียไรร

1.3 การจัดการระบบสวัสดิการของรัฐให้ทั่วถึง รวมถึงกรณีมีเหตุภัยพิบัติรัฐต้องมีการเยียวยาที่รวดเร็วและเหมาะสม เพื่อลดจำนวนการเรียไรรภาคประชาชน

2. แนวทางการป้องกันระดับหน่วยงาน และเจ้าหน้าที่ ประกอบด้วย

2.1 การให้ความสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพเจ้าหน้าที่ การเพิ่มทักษะการสืบสวนการตรวจพิสูจน์หลักฐานทางดิจิทัล การติดตามข้อมูลการเรียไรรทางโซเชียลมีเดีย และการปรากฏตัวของเจ้าหน้าที่บนโซเชียลมีเดียอย่างเป็นประจำ

2.2 การตั้งหน่วยงานกลางในการกำกับ ติดตาม และควบคุมการเรียไรรทางโซเชียลมีเดียผ่านระบบการจัดการข้อมูล Big Data หรือ ระบบข่าวกรองภัยคุกคามไซเบอร์เพื่อป้องกันเชิงรุกและเชิงรับ เพื่อบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงานของรัฐ ตลอดจนการรับแจ้งเหตุและการตั้งชุดเฉพาะกิจในการแก้ไขข่าวหรือการแจ้งเตือนให้กับประชาชน

2.3 การให้ความรู้แก่ประชาชนทั่วไป ในเรื่องรูปแบบอาชญากรรม การป้องกันตนเอง และช่องทางการแจ้งเหตุเมื่อตกเป็นเหยื่อ

2.4 มาตรการแก้ไขฟื้นฟูเมื่อเกิดความเสียหาย เช่น การจัดตั้งศูนย์รับแจ้งผู้เสียหายเฉพาะกิจ และการดำเนินกระบวนการยุติธรรมโดยให้หน่วยงานของรัฐกลางเป็นผู้เสียหาย

3. แนวทางการป้องกันระดับบุคคลของประชาชน

3.1 การตรวจสอบข้อมูลผู้กระทำการเรียไรรทุกครั้ง โดยการตรวจสอบการแสดงความเห็นของผู้ใช้รายอื่น หรือการตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นผ่านเว็บไซต์ต่าง ๆ อาทิ www.google.com

3.2 การติดตามการจัดการเงินหรือสิ่งของบริจาคว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ รวมถึงการติดตามบัญชีรายรับ รายจ่าย

3.3 ลดระยะเวลาการติดตามแฟนเพจ กลุ่มสาธารณะ ข่าวสารเกี่ยวกับสาธารณะภัย หรือเรื่องราวที่กระทบกระเทือนจิตใจ

3.4 การตรวจสอบข้อมูลก่อนแชร์หรือก่อนแบ่งปันข้อมูลทุกครั้ง

3.5 เมื่อตกเป็นเหยื่อควรแชร์หรือแบ่งปันเรื่องราวให้บุคคลอื่นทราบ รวมถึงแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ กรณีที่มีการรวบรวมรายชื่อผู้เสียหายควรเข้าร่วม

5.4 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันอาชญากรรมที่แฝงมากับการเรียไรรทางโซเชียลมีเดีย ผู้มีวิจัยมีข้อเสนอ 3 ระดับ เพื่อเป็นการป้องกันอาชญากรรมในเชิงรุก ประกอบด้วย ข้อเสนอแนะในการป้องกันระดับนโยบาย ข้อเสนอแนะในการป้องกันระดับหน่วยงานและการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ และข้อเสนอแนะในการป้องกันระดับบุคคล

5.4.1 ข้อเสนอแนะในการป้องกันระดับนโยบาย เพื่อเป็นการลดโอกาสและช่องว่างในการกระทำความผิด

1. รัฐควรมีการแก้ไขพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไรร พุทธศักราช 2487 ในส่วนของ บทนิยามให้ครอบคลุมกับการเรียไรรทางโซเชียลมีเดีย หรือทางออนไลน์รูปแบบอื่นในส่วนขอวิธีกรขออนุญาตและผู้มีอำนาจอนุญาต ให้สามารถขออนุญาตผ่านระบบออนไลน์ได้และเนื่องจากการเรียไรรทางโซเชียลมีเดียหรือทางออนไลน์ไม่มีข้อจำกัดด้านพื้นที่การอนุญาตทำการเรียไรรดังกล่าวให้ถือว่าเป็นการเรียไรรทั่วราชอาณาจักร

2. รัฐควรจัดให้มีแพลตฟอร์มการเรียไรรผ่านระบบออนไลน์บนเว็บไซต์หรือแอปพลิเคชันกลางของรัฐ เพื่อสะดวกต่อการจัดเก็บข้อมูลและการกำกับติดตาม

5.4.2 ข้อเสนอแนะในการป้องกันระดับหน่วยงานและการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่

เพื่อเป็นการลดความสามารถในการกระทำความผิดชอบอาชญากรรม และเพิ่มการปรากฏตัวของเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย

1. กรมการปกครองในฐานะหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในการควบคุมการเรียไรร ควรให้ความสำคัญกับการเรียไรรทางโซเชียลมีเดียหรือทางออนไลน์ ทั้งการให้ความสำคัญระดับนโยบาย การอบรมเจ้าหน้าที่ การสนับสนุนอุปกรณ์เทคโนโลยีสมัยใหม่ และจัดให้มีชุดทำงานเฉพาะกิจในการปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารเมื่อเกิดเหตุภัยพิบัติที่ประชาชนให้ความสนใจเป็นจำนวนมาก รวมถึงการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์และศูนย์รับแจ้งเรื่องร้องเรียนการกระทำความผิด

2. เมื่อมีความเสียหายเกิดขึ้น เจ้าหน้าที่ควรตอบสนองต่อการรับแจ้งเหตุอย่างรวดเร็วเพื่อลดความเสียหายที่จะเกิดขึ้น รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดตั้งศูนย์รับแจ้งเหตุที่มีการกระทำความผิด

5.4.3 ข้อเสนอแนะในการป้องกันระดับบุคคล

เพื่อลดความเสี่ยงในการตกเป็นเหยื่อหรือผู้เสียหายจากการกระทำความผิด

1. ผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์และอินเทอร์เน็ต ควรตรวจสอบข้อมูลผู้ทำการเรียไรรทุกครั้งก่อนบริจาคเงิน เช่น การตรวจสอบยอดผู้ติดตาม ข้อมูลพื้นฐาน ตลอดจนการแสดงความเห็นของสมาชิกรายอื่น

2. การแชร์หรือแบ่งปันข้อมูลทุกครั้ง ควรตรวจสอบให้รอบครอบเพื่อลดจำนวนความเสียหายที่จะเกิดขึ้น โดยเฉพาะผู้ที่มีชื่อเสียงหรือมีฐานะทางสังคม

3. ลดระยะเวลาในการติดตามข่าวสารและเหตุการณ์กระเทาะกระเทือนความรู้สึกที่เกี่ยวข้องกับการเรียไรร เช่น การติดตามกลุ่มสาธารณะที่ช่วยเหลือสุนัขจรจัดอย่างเป็นประจำ

4. เมื่อพบการกระทำความผิด หรือเมื่อตกเป็นเหยื่อของการกระทำความผิดควรแจ้งเจ้าหน้าที่หรือเตือนผู้ใช้รายอื่นในทันที

5.4.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. งานวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะเจาะจงกรณีการเรียไรรทางโซเชียลมีเดีย ซึ่งเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการเรียไรรทางออนไลน์ ดังนั้นควรศึกษาให้ครอบคลุมกับการเรียไรรทางออนไลน์ประเภทอื่น เช่น ทางเว็บไซต์

2. ควรเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่หลากหลาย เช่น เจ้าหน้าที่ของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เจ้าหน้าที่ขององค์กรระหว่างประเทศ เจ้าหน้าที่ของกรมสรรพากร รวมถึงการเก็บข้อมูลจากประชาชนที่ตกเป็นเหยื่อให้มากขึ้น

3. ควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับกฎหมายพระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พ.ศ. 2559 รวมถึงการศึกษากฎหมายในต่างประเทศร่วมด้วย

6. เอกสารอ้างอิง

กรมสรรพากร. (2565). ระบบบริจาคอิเล็กทรอนิกส์สำหรับรองรับข้อมูลการรับบริจาค (e-Donation).

เอกสารอิเล็กทรอนิกส์ สืบค้นจาก <https://epayapp.rd.go.th/rd-edonation>.

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2564). รายงานผลการรับแจ้งเบาะแสและติดตามการสนทนบนโลกออนไลน์เกี่ยวกับข่าวปลอม ปี 2564. สืบค้นจาก <https://www.mdes.go.th>.

กองคดีเทคโนโลยีและสารสนเทศ กรมสอบสวนคดีพิเศษ. (2564). รายงานการศึกษาวิจัยเพิ่ม

ประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ในกลุ่มประชาคมอาเซียนกรณีศึกษา ประเทศมาเลเซีย สาธารณรัฐสิงคโปร์ และสาธารณรัฐฟิลิปปินส์. สืบค้นจาก <https://www.dsi.go.th>.

จอมพล พัทธสันทโยธิน. (2561). "ข้อมูลเท็จ" การพ้อหมิ่นประมาท กับพ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ 2550. เครือข่ายพลเมืองเน็ต. สืบค้นจาก <https://thainetizen.org>.

- จิตาภา อธิกิจอังกฤษ. (2565). *ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมการเรียไ้ตามพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไ้ พุทธศักราช 2487*. ปรินญาณนิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ชโรณา กนกประจักษ์ และ พชนิ์ เขยจรรยา. (2558). *การพัฒนาโมเดลสมการเชิงโครงสร้างปัจจัยการสื่อสารที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจบริจาคให้องค์กรไม่แสวงหาผลกำไร*. ปรินญาณศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ณพล สุกใส. (2553). *เศรษฐศาสตร์ว่าด้วยการบริจาค*. ประชาชาติธุรกิจ. (ออนไลน์) สืบค้นจาก <http://www.econ.tu.ac.th>.
- ณัฐวิวัฒน์ สุทธิโยธิน. (2557). *แนวการศึกษาชุดวิชา กฎหมายอาญาและอาชญาวิทยาขั้นสูง*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ธนัททิ์ สุธริยานิติภักดี. (2560). *อาชญากรรมคอมพิวเตอร์กรณีศึกษามาตรการป้องกันการเข้าถึงข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตโดยมิชอบ*. ปรินญาณศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, อาชญาวิทยาและงานยุติธรรม, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ทวีศ ศรีเกตุ. (2563). *ขอรับบริจาคอย่างไร ไม่ผิดกฎหมายกับพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไ้ พุทธศักราช 2487*. (ออนไลน์). สืบค้นจาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/elaw_parcy/ewt_dl_link.php?nid=2576.
- นัทธี จิตสว่าง. (2564). *การป้องกันอาชญากรรม: บทบาทของวรรณกรรม*. สืบค้นจาก <http://www.nathee-chitsawang.com>
- นันทิกา หนูสม และ วิโรจน์ สุทธิสีมา. (2561). *ลักษณะของข่าวปลอมในประเทศไทยและระดับความรู้เท่าทันข่าวปลอมบนเฟซบุ๊กของผู้รับสารในกรุงเทพมหานคร*. ปรินญาณเเทศศาสตรมหาบัณฑิต, วิชาการสื่อสารกลยุทธ์, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- บุปผา เมฆศรีทอง และขจรจิต บุณนาถ. (2557). *พฤติกรรมการบริโภคข่าวผ่านสื่อเฟซบุ๊กของคนต่างวัยในสังคมไทย*. ภาควิชาวารสารศาสตร์, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ปรณต สุวรรณมาลา. (2563). *มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการเรียไ้*. เทศาภิบาล ปีที่ 115 ฉบับที่ 2. กรมการปกครอง.
- พรชัย ชันดี และคณะ. (2553). *ทฤษฎีและงานวิจัยทางอาชญาวิทยา*. กรุงเทพฯ : ศูนย์ฟิล์ม.
- ภาสกร โควินท์. (2553). *การขอบริจาคเงินเพื่อการกุศลบนเครือข่ายทางสังคมออนไลน์ : กรณีศึกษาการขอบริจาคเงินเพื่อการกุศลบนเครือข่ายทางสังคมออนไลน์ทวิตเตอร์ในประเทศไทย*. ปรินญาณเเทศศาสตรมหาบัณฑิต, วิชาการบริหารเทคโนโลยี, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- รพีพัฒน์ อิงคสิทธิ์. (2563). *เศรษฐศาสตร์ของการให้ ไขปัญหาแรงจูงใจในการบริจาค*. เอกสารอิเล็กทรอนิกส์ สืบค้นจาก <https://today.line.me/th/v2/article/r2eq2n>.
- วนิษา แก้วสุข. (2557) . *การศึกษาการสื่อสารบนเครือข่ายสังคมออนไลน์กับการบริจาค กรณีศึกษามูลนิธิเพื่อสุนัขไร้ ปี 2557*. ปรินญาณเเทศศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- วรชัย แสนสินะ. (2563). *มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการเรียไ้ ตามพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไ้ พุทธศักราช 2487*. วารสาร จุลนิติ. (ออนไลน์). สืบค้นจาก https://www.senate.go.th/assets/portals/93/fileups/272/files/S%E0%B9%88ub_Jun/9legal/legal72.pdf.
- ศรียาห์ รังสิพราหมณกุล และชยพล ฉัตรชัยเดช. (2558). *การป้องกันอาชญากรรมเชิงรุก โดยทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม (Proactive Crime Prevention by Crime Triangle Theory)*. กรุงเทพฯ: กองบัญชาการตำรวจนครบาล.
- ศศิธร ยวโกศล และดวงกมล ขาดิประเสริฐ. (2553). *การสร้างและรักษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในโลกออนไลน์ : โอกาสหรืออุปสรรค*. วารสารนิติศาสตร์, 28(4), 47–75.
- ศักดิ์ชัย เลิศพานิชพันธ์. (2560). *บทวิจารณ์หนังสือ "อาชญากรรมคอปขาว : สำคัญ"*. คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ). (2564). แนวโน้มการฟอกเงินในประเทศไทย : ศึกษาเฉพาะกรณี การฟอกเงินผ่านนิติบุคคลและธุรกิจบังหน้า ทุนความและนักบัญชี บริษัทนำเที่ยว ทวีตต่างประเทศที่ดำเนินการในประเทศไทย การเล่นเกมที่มีการฉ้อโกง และการฟอกเงินผ่านองค์กรไม่แสวงหากำไร. เอกสารออนไลน์. สืบค้นจาก <https://tdri.or.th/wp-content/uploads/2021/12/wb181-revised.pdf>.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (ม.ป.ป.). พระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2487. สืบค้นจาก <http://web.krisdika.go.th/data/law/law2/%A416/%A416-20-2487-001.pdf>.
- สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์. (2564). รายงานผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี 2564. กรุงเทพฯ : สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2564). ข้อมูลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมครัวเรือนไทยในปี 2564 (มกราคม - ธันวาคม). กรุงเทพฯ : สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- สุริมล กลิ่นแจ่ม. (2559). ปัญหาในการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2487. ปรินญานิติศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เสกสัน เครือคำ. (2558). อาชญากรรม อาชญาวิทยา และงานยุติธรรมทางอาญา. นครปฐม : เพชรเกษมการพิมพ์.
- เสาวภาคย์ รัตนพงษ์. (2563). การศึกษาลักษณะของข่าวปลอมที่เผยแพร่ผ่านสื่อออนไลน์ในประเทศไทย และแนวทางการรับมือ. ปรินญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อมรรตน์ อภินันท์มหากุล. (2558). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจบริจาคของคนไทย. คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อัจฉริยา ชูตินันท์. (2555). อาชญาวิทยาและพันธุวิทยา. กรุงเทพฯ : วิทยุชน.
- อณณพ ชูบุรุษ และคณะ. (2555). อาชญากรรมและอาชญาวิทยา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Ilaw. (2563). รับเงินบริจาคไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัวเข้าข่ายผิดฐาน "ฉ้อโกงประชาชน". สืบค้นจาก <https://ilaw.or.th/node/5705>.
- Andreoni. (1996). *Charitable contributions of time and Money*. Unpublished Manuscript.
- Dean Karlan, Piyush Tandia & Sarah Welch (2019). *Behavioral Economics and Donor Nudges: Impulse or Deliberation*. Stanford Social Innovation Review.
- Federal Bureau of Investigation. (2021). *The FBI's Washington Field Office issued a warning about charity scam*. Retrieved from <https://www.fbi.gov/video-repository/wfo-charity-scams-040921.mp4/view>.
- Federal Trade Commission. (2020). *FTC Joins Four States in Action to Shut Down Alleged Sham Charity Funding Operation That Bilked Millions from Consumers*. Retrieved from <https://www.ftc.gov/news-events/news/press-releases/2020/09/ftc-joins-four-states-action-shut-down-alleged-sham-charity-funding-operation-bilked-millions>.